

استاندارد ملی ایران

۲۰۳۶۱-۴

چاپ اول

۱۳۹۴

INSO

20361-4

1st.Edition

2016

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran
سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

نشیمن‌گاه صندلی چرخ‌دار - قسمت ۴:
سیستم‌های نشیمن‌گاهی برای استفاده در
وسایل نقلیه موتوری

Wheelchair seating - Part 4: Seating
systems for use in motor vehicles

ICS: 11.180.10

سازمان ملی استاندارد ایران

تهران، ضلع جنوب غربی میدان ونک، خیابان ولیعصر، پلاک ۲۵۹۲

صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۶۱۳۹ تهران - ایران

تلفن: ۸۸۸۷۹۴۶۱-۵

دورنگار: ۸۸۸۸۷۱۰۳ و ۸۸۸۸۷۰۸۰

کرج ، شهر صنعتی، میدان استاندارد

صندوق پستی: ۳۱۵۸۵-۱۶۳ کرج - ایران

تلفن: ۰۲۶ (۳۲۸۰۶۰۳۱) - ۸

دورنگار: ۰۲۶ (۳۲۸۰۸۱۱۴)

رایانامه: standard@isiri.org.ir

وبگاه: <http://www.isiri.org>

Iranian National Standardization Organization (INSO)

No.1294 Valiasr Ave., South western corner of Vanak Sq., Tehran, Iran

P. O. Box: 14155-6139, Tehran, Iran

Tel: + 98 (21) 88879461-5

Fax: + 98 (21) 88887080, 88887103

Standard Square, Karaj, Iran

P.O. Box: 31585-163, Karaj, Iran

Tel: + 98 (26) 32806031-8

Fax: + 98 (26) 32808114

Email: standard@isiri.org.ir

Website: <http://www.isiri.org>

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

سازمان ملی استاندارد ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیون‌های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب‌نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرفکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیردولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی‌نفع و اعضای کمیسیون‌های مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادها در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان‌های علاقه‌مند و ذی‌صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌کنند در کمیته ملی طرح، بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شود که بر اساس مقررات استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که در سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌شود به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)^۱، کمیسیون بین‌المللی الکترونیک (IEC)^۲ و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به عنوان تنها رابط^۴ کمیسیون کدکس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفت‌های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرفکنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیستمحیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری کند. سازمان می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری کند. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرگانی، ممیزی و صدور گواهی سیستم‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیستمحیطی، آزمایشگاه‌ها و مراکز واسنجی (کالیبراسیون) وسائل سنجش، سازمان ملی استاندارد این‌گونه سازمان‌ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن‌ها اعطا و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی یکاهای واسنجی وسائل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2- International Electrotechnical Commission

3- International Organization for Legal Metrology (Organisation Internationale de Métrologie Legale)

4- Contact point

5- Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

«نشیمن‌گاه صندلی چرخ‌دار - قسمت ۴: سیستم‌های نشیمن‌گاهی برای استفاده در وسایل نقلیه موتوری»

سمت و / یا محل اشتغال:

رئیس:

دانشگاه تبریز

امینی، سیروس

(دکتری مکانیک)

دبیر:

اداره کل استاندارد استان آذربایجانشرقی

میکائیل، ملازاده

(دکتری شیمی)

اعضا: (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

اداره کل بنیاد شهید و امور ایثارگران

نوزاد ورجوی، حسین

(دکتری پزشک علومی)

مرکز رشد و فناوری تجهیزات پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

یعقوب دوست، ایوب

(دکتری حرفه‌ای پزشکی)

پزشک

هاشمی اقدم، اسماعیل

(دکتری حرفه‌ای پزشکی)

دانشگاه مالک اشتر تهران

مصطفی، قربانی

(دکتری شیمی)

اداره کل استاندارد استان آذربایجانشرقی

قدیمی، فریده

(کارشناسی ارشد شیمی)

دانشگاه تبریز

خوشنود، شیوا

(دکتری مهندسی پزشکی)

دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

طباطبایی قمشه، فرهاد
(دکتری مهندسی پزشکی)

اداره کل استاندارد استان آذربایجانشرقی

اخیاری، شهاب
(دکتری شیمی)

شرکت پارس فناوران انرژی

ملازاده، سمانه
(مهندسی طراحی صنعتی)

بیمارستان شهید مدنی

حوراسفند، مرضیه
(لیسانس پرستاری)

ویراستار:

پژوهشگاه استاندارد کرج

مجتبی، طیب زاده
(مهندسی پزشکی)

فهرست مندرجات

صفحة	عنوان
ز	پیش‌گفتار
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۲	۲ مراجع الزامی
۲	۳ اصطلاحات و تعاریف
۱۰	۴ الزامات طراحی
۲	۴ طبقه بندی
۱۱	۵ الزامات عملکردی
۱۳	۶ شناسایی، برچسب گذاری، دستورالعمل استفاده، هشدار و الزامات اظهاری
۳	۶ مواد و طراحی
۱۵	۷ مستندات انطباق
۱۷	پیوست الف (الزامی) روش آزمون ضربه از جلو
۲۶	پیوست ب (الزامی) مشخصات صندلی چرخ دار جایگزین استفاده شده برای آزمون ضربه
۳۱	پیوست پ (اطلاعاتی) سیستم نشیمن‌گاه صندلی چرخ دار - روش آزمون استاتیک
۳۹	پیوست ت (الزامی) روش آزمون برای امتیازدهی نحوه اتصال کمربند محافظ سرنشین
۴۲	پیوست ث (اطلاعاتی) دستورالعمل‌ها و هشدارهای توصیه شده برای کاربر

پیش‌گفتار

استاندارد «نشیمن‌گاه صندلی‌چرخ‌دار- قسمت ۴: سیستم‌های نشیمن‌گاهی برای استفاده در وسایل نقلیه موتوری» که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های مربوط تهیه و تدوین شده است، در پانصد و شصت و پنج امین اجلاسیه کمیته ملی استاندارد مهندسی پزشکی مورخ ۹۴/۱۲/۵ تصویب شد. اینک این استاندارد به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

استانداردهای ملی ایران بر اساس استاندارد ملی ایران شماره ۵ (استانداردهای ملی ایران- ساختار و شیوه نگارش) تدوین می‌شوند. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در صورت لزوم تجدیدنظر خواهند شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدیدنظر در کمیسیون‌های مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی ایران استفاده کرد.

منبع و مأخذی که برای تهیه و تدوین این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

ISO16840-4: 2009, Wheelchair seating - Part 4: Seating systems for use in motor vehicles.

نشیمن‌گاه صندلی چرخ‌دار - قسمت ۴: سیستم‌های نشیمن‌گاهی برای استفاده در وسایل نقلیه موتوری

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین روش‌های آزمون و الزامات طراحی و عملکردی، الزامات دستورالعمل‌ها و هشدارها و همچنین الزامات نشانه‌گذاری محصول و برچسب‌گذاری سیستم نشیمن‌گاهی نصب شده در یک صندلی چرخ‌دار دستی یا الکتریکی، برای استفاده بعنوان یک صندلی رو به جلو در وسیله‌ی نقلیه موتوری است. این استاندارد عملکرد تصادف از جلو سیستم‌های کامل نشیمن‌گاهی برای سرنشین‌های بزرگسال و یا کودکان با وزن بزرگتر یا مساوی ۲۲ کیلوگرم را ارزیابی می‌کند.

این قسمت از استاندارد ISO 16840 تنها برای تمام سیستم‌های نشیمن‌گاه صندلی چرخ‌داری بکار می‌رود که شامل ملحقات سخت‌افزاری هستند، که جهت استفاده با یک پایه‌ی صندلی چرخ‌دار به عنوان بخشی از سیستم ویلچر، که مطابق با الزامات عملکردی استاندارد شماره ISO 7176-19 آزمون شده و دارای نقاط ایمن‌ساز به منظور بکارگیری کمربند تسمه‌ای چهارنقشه‌ای می‌باشند، طراحی شده‌اند.

این استاندارد برای سیستم‌های نشیمن‌گاهی طراحی شده برای استفاده با مهارکننده‌های سرنشین متصل به وسیله‌ی نقلیه، مهارکننده سیستم، تکیه‌گاه سیستم نشیمن‌گاه و یا صندلی چرخ‌دار به کار می‌رود.

سیستم نشیمن‌گاهی که تنها برای استفاده با یک تکیه‌گاه ویژه صندلی چرخ‌دار مربوط می‌شود، باید مطابق با استاندارد شماره ISO 7176-19 با استفاده از پایه صندلی چرخ‌دار به طور ویژه آزمون شود.

۲ مراجع الزامی

مراجع زیر متنوی را اشاره می‌کند که برای استفاده از این متن ضروری است. در مراجع دارای تاریخ، فقط نسخه‌ی ذکر شده، اعمال می‌شود. در مورد مراجع بدون تاریخ، آخرین نسخه از سند اشاره شده (از جمله هر نوع اصلاحیه) اعمال می‌شود.

- 1- ISO 898-7, Mechanical properties of fasteners — Part 7: Torsional test and minimum torques for bolts and screws with nominal diameters 1 mm to 10 mm

- 2- ISO 6487, Road vehicles — Measurement techniques in impact tests — Instrumentation
- 3- ISO 7176-19:2008, Wheelchairs — Part 19: Wheeled mobility devices for use as seats in motor vehicles
- 4- ISO 10542-1:2001, Technical systems and aids for disabled or handicapped persons — Wheelchair tiedown and occupant-restraint systems — Part 1: Requirements and test methods for all systems
- 5- ISO 10542-2, Technical systems and aids for disabled or handicapped persons — Wheelchair tiedown and occupant-restraint systems — Part 2: Four-point strap-type tiedown systems
- 6- FMVSS 201, Standard No. 201, Occupant protection in interior impact. (Federal Motor Vehicle Safety Standards), 49 CFR 571.201
- 7- ECE Regulation 21, Uniform provisions concerning the approval of vehicles with regard to their interior fittings, Revision 2, Amendment 2
- 8- ASTM E527-83 (2003), Standard Practice for Numbering Metals and Alloys (UNS).

۳ اصطلاحات و تعاریف

برای رسیدن به اهداف این متن، اصطلاحات و تعاریف زیر را بکار می روید.

۱-۳

بزرگسال

شخصی که وزنی برابر یا بیشتر از ۴۳ کیلوگرم دارد.

۲-۳

نقطه تکیه‌گاه

مکانی که در بخش داخلی خودرو، کف، دیواره، صندلی چرخدار، مهار صندلی چرخدار، که به یک مهاربند متصل شده است.

۳-۳

مهاربند

اجتماعی از اجزا و اتصال دهنده‌ها که به وسیله آنها بار مستقیماً از مهار صندلی چرخدار به وسیله نقلیه، یا از مهارکننده سرنشین به وسیله نقلیه، یا صندلی چرخدار یا مهار صندلی چرخدار یا اجزای داخلی وسیله نقلیه منتقل می‌شود.

۴-۳

وسیله آزمون آنتروپومتری

معادل فیزیکی و مفصل دار بدن انسان که در آزمون، نشانگر سرنشین صندلی چرخدار است.

۵-۳

سختافزار همراه

وسیله مکانیکی برای اتصال یک سیستم نشیمن‌گاه به چارچوب صندلی چرخدار است.

مثال قلاب، پیج و مهره‌های فلزی یا پلاستیکی.

۶-۳

زاویه تکیه‌گاه پشت

زاویه صفحه مرجع تکیه‌گاه پشت نسبت به صفحه عمودی است.

یادآوری - روش اندازه‌گیری در استاندارد شماره ISO 7176-7 مشخص شده است.

۷-۳

سطح تکیه‌گاه پشتی

بخشی از سیستم نشیمن‌گاه که برای پشتیبانی از سطح پشتی استخوان هیپ، کمر و یا بخش قفسه‌یسینه تا تنه در نظر گرفته شده است.

۸-۳

صفحه مرجع تکیه‌گاه پشتی

صفحه‌ای فرضی و متناظر با تکیه‌گاه پشتی صندلی چرخدار که برای اندازه گیری به کار می‌رود.

یادآوری روش تعیین محل این صفحه مرجع در استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۰۴۴-۷ بیان شده است.

۹-۳

کمربند

تکه‌ای نواری شکل از جنس پارچه که به عنوان قسمتی از مهارکننده سرنشین یا وسیله تکیه‌گاه وضعیتی استفاده می‌شود.

۱۰-۳

کودک

شخصی که جرمی برابر یا کمتر از ۲۲ کیلوگرم دارد.

۱۱-۳

شکل‌دهی سفارشی

به طور خاص مطابق با سرنشینان صندلی چرخ‌دار باشد.

۱۲-۳

جابجایی

حرکت افقی یک وسیله آزمون آنتروپومتری (۴-۳) یا صندلی چرخ‌دار، نسبت به وضعیت اولیه آن روی سورتمه ضربه، در مدت آزمون است.

۱۳-۳

رو به سمت جلو

جهتی که در آن سرنشین نشسته‌ی صندلی چرخ‌دار، رو به جلوی وسیله نقلیه قرار دارد و صفحه مرجع صندلی چرخ‌دار بیش از ده درجه با محور طولی وسیله نقلیه زاویه ندارد.

۱۴-۳

مهار چهار نقطه‌ای

سیستم مهار صندلی چرخ‌دار که به چهار نقطه ایمن‌ساز مجزا واقع در چارچوب صندلی چرخ‌دار متصل است و در چهار نقطه به وسیله نقلیه متصل و محکم می‌شود.

۱۵-۳

مهار تسمه‌ای چهار نقطه‌ای

مهار چهار نقطه‌ای (طبق بند ۱۴-۳) که شامل ترکیب چهار تسمه برای محکم کردن صندلی چرخ‌دار در وسیله نقلیه است.

۱۶-۳

نقطه‌ی H

یک جفت از نقاط که در سمت چپ و راست منطقه لگن وسیله آزمون آنتروپومتری قرار دارد و به ترتیبی که سازنده وسیله آزمون آنتروپومتری مشخص نموده است، محل تقریبی مرکز مفصل کفل انسان را از نمای جانبی نشان می‌دهد.

۱۷-۳

تکیه‌گاه سر

تکیه‌گاه وضعیتی برای دادن سر سرنشین‌های صندلی چرخ‌دار، که برای مهار سر در مقابل ضربه یا تصادف طراحی یا در نظر گرفته نشده است.

۱۸-۳

محافظ سر

وسیله‌ای که قرار است حرکت به سمت عقب سر سرنشین صندلی چرخ‌دار را در اثر ضربه محدود نماید.

۱۹-۳

شبیه‌ساز ضربه

وسیله‌ای که برای اعمال مودهای افزایش و کاهش شتاب، شامل ابزار برای اندازه‌گیری داده‌های مورد نیاز این استاندارد ISO 16840، که برای قسمتی از یک وسیله نقلیه یا ساختارهای وسیله نقلیه شبیه‌سازی شده، به کار می‌رود.

۲۰-۳

سورتمه ضربه

قسمتی از یک شبیه‌ساز ضربه (۱۹-۳) که اجزاء به منظور آزمون ضربه، بر روی آن نصب می‌شوند.

۲۱-۳

محافظ سرنشین

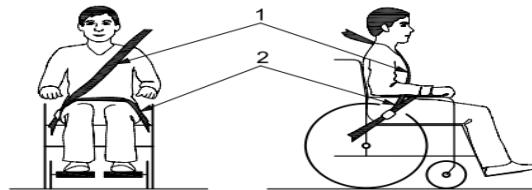
وسیله‌ای که به منظور جلوگیری از پرتاب شدن سرنشین، و برای جلوگیری یا به حداقل رساندن تماس با اجزای داخلی وسیله نقلیه، یا با سایر سرنشین‌ها، سرنشین وسیله نقلیه موتوری را در طول یک ضربه مهار می‌کند.

۲۲-۳

کمربند محافظ شانه‌ای

کمربند محافظ لگنی

قسمتی از محافظ سرنشین که قرار است حرکت لگن را با اعمال نیرو از کمربند به شانه‌ها و سینه محدود کند. یادآوری - به شکل ۱ رجوع شود.

راهنما

- ۱ کمربند محافظ شانه‌ای
۲ کمربند محافظ لگنی

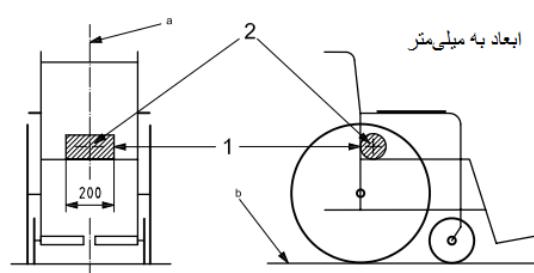
شکل ۱- کمربند محافظ سه نقطه‌ای متتشکل از کمربند محافظ لگنی و کمربند محافظ شانه‌ای متصل شده در مجاورت کفل

۲۳-۳

P نقطه

نقطه مرجع مستقر در مرکز سطح مقطع استوانه سبک با حداکثر ۵ کیلوگرم به قطر ۱۰۰ میلی‌متر و طول ۲۰۰ میلی‌متر که محور طولی آن عمود بر صفحه مرجع صندلی چرخدار و سطح جانبی آن با تکیه‌گاه پشت و سطح فوقانی نشیمن‌گاه در تماس است.

یادآوری- به شکل ۲ مراجعه کنید.

راهنما

- ۱ استوانه به قطر ۱۰۰ mm

- ۲ نقطه

^a صفحه مرجع صندلی چرخدار

^b صفحه زمین صندلی چرخدار

شکل ۲- نقطه مرجع صندلی چرخدار (P) و صفحه‌های مرجع و زمین صندلی چرخ دار

۲۴-۳

وسیله ثبیت وضعیت

جزء و/ یا کمربند استفاده شده برای حفظ فرد در وضعیت نشستن مطلوب در حالت استفاده عادی از صندلی چرخ دار است.

یادآوری- وسایل ثبیت وضعیت به منظور حفظ سرنوشت در هنگام واردشدن ضربه به وسیله نقلیه طراحی و تعییه نشده است.

۲۵-۳

زاویه صفحه نشیمن‌گاه

زاویه صفحه نشیمن‌گاه مرجع (۲۳-۳) نسبت به یک صفحه افقی مرجع.

یادآوری- روش اندازه‌گیری در استاندارد شماره ISO 7176-7 تعیین شده است.

۲۶-۳

صفحه محافظ نشیمن‌گاه

قسمتی از وسیله نشیمن‌گاه، برای محافظت از سطح تحتانی باسن و ران درنظر گرفته شده است.

۲۷-۳

صفحه مرجع نشیمن‌گاه

صفحه فرضی و متناظر با نشیمن‌گاه صندلی چرخ دار که برای اندازه‌گیری مرجع است.

یادآوری- روش تعیین محل این صفحه مرجع در استاندارد ملی ایران شماره ۱۰۰۴۴-۷ بیان شده است.

۲۸-۳

سیستم نشیمن‌گاه

نشیمن‌گاه و تکیه‌گاه پشت و قطعات مربوط به آنها را شامل می‌شود.

۲۹-۳

نقاط ایمن‌ساز

نقاطی بر روی صندلی چرخ دار که مهارهای صندلی چرخ دار به آنها متصل می‌شوند.

۳-۳۰

کمربند محافظ شانه‌ای

کمربند شانه‌ای (قدیمی)

قسمتی از محافظ سرنشین که قرار است حرکت سینه و سر را با اعمال نیرو به شانه‌ها و سینه محدود کند.
یادآوری- به شکل ۱ مراجعه کنید.

۳۱-۳

تسمه

طولی از مواد بافته شده که برای مهار صندلی چرخ دار مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۳۲-۳

سطح تکیه‌گاه

قسمتی از سیستم نشمن‌گاه که برای تماس با بدن سرنشین صندلی چرخ دار در نظر گرفته شده است.

۳۳-۳

صندلی چرخ دار جانشین

SWCB

وسیله با قابلیت استفاده مجدد، که مطابق با الزامات پیوست ب بوده، و برای شبیه‌سازی تکیه‌گاه صندلی چرخ دار
برای آزمون سیستم‌های نشیمن‌گاهی استفاده می‌شود.

۳۴-۳

کمربند محافظ سه نقطه‌ای

کمربند سه نقطه‌ای

ترکیبی از مهارکننده‌های سرنشین، متتشکل از یک کمربند لگنی و یک کمربند شانه‌ای که در نزدیکی کفل
سرنشین به یکدیگر متصل می‌شوند.

یادآوری- به شکل ۱ مراجعه شود.

۳۵-۳

شالوده صندلی چرخ دار

بخشی از صندلی چرخ دار متتشکل از چرخ و چارچوب صندلی چرخ دار (۳۶-۳) می‌باشد.

۳۶-۳

چارچوب صندلی چرخ دار

قسمتی از صندلی چرخ دار شامل قطعاتی که چهارچوب تکیه‌گاهی را تشکیل می‌دهند.

۳۷-۳

صفحه زمین صندلی چرخ دار

صفحه‌ای که بیانگر سطحی است که صندلی چرخ دار بر روی آن مستقر می‌باشد.
یادآوری - به شکل ۲ مراجعه شود.

۳۸-۳

صفحه مرجع صندلی چرخ دار

صفحه‌ای عمودی در خط مرکزی طولی صندلی چرخ دار است
یادآوری - به شکل ۲ مراجعه شود.

۳۹-۳

مهار صندلی چرخ دار

وسیله ایمن‌سازی صندلی چرخ دار

وسیله یا سیستمی که برای محکم کردن صندلی چرخ دار در محل خود و در حالت رو به جلو درون یک وسیله نقلیه موتوری طراحی شده است.

۴۰-۳

مهار صندلی چرخ دار و سیستم نگهدارنده سرنشین

سیستم نگهدارنده کاملی برای سرنشین مستقر در صندلی چرخ دار که از یک وسیله برای مهار صندلی چرخ دار و یک کمربند نوع نگهدارنده شبیه کمربند برای سرنشین تشکیل شده است.

۴ الزامات طراحی

یادآوری - برای برخی از کاربران داشتن یک مهار سر به عنوان بخشی از وسیله نشیمن‌گاه می‌تواند مفید باشد.

۱-۴ کم کردن لبه‌های تیز

مش بافت‌شده، بهتر است از تماس سرنشین با گوشه‌های تیز و لبه‌ها ممانعت کند. اگر یک لبه‌ی سخت از اجزاء سیستم نشیمن‌گاه شعاعی کمتر از 0.2 mm داشته باشد، بهتر است آن با لایه‌ای که قادر به جذب انرژی ضربه‌ای است پوشانده شود تا در طول تصادف خودرو احتمال آسیب به کاربران صندلی چرخ دار و دیگر سرنشینان وسیله نقلیه کاهش یابد. تشک جاذب انرژی باید مطابق با الزامات 201 FMVSS و یا آئین کار ECE شماره ۲۱ باشد.

۲-۴ کمربند محافظ سرنشینان خودرو

وسیله نشیمن‌گاه نباید به گونه‌ای باشد که تکیه‌گاه قدمی لگن یا کمربند شانه‌ای در هر قسمتی از وسیله (به عنوان مثال چهارچوب، محافظ لگنی و غیره)، از لگن کاربر دور بوده و یا نیم تنہی بالایی را نگه ندارد.

۵ الزامات عملکردی

پیوست اطلاعاتی "ث" با استفاده از آزمون کم‌هزینه استاتیکی با یک وسیله‌ی اولیه، اطلاعات خوبی نسبت به عملکرد سیستم نشیمن‌گاه برای سازندگان، فراهم می‌کند. توجه به این نکته که ممکن است نتایج آزمون استاتیک معادل عملکرد آزمون پویا نباشد حائز اهمیت است.

۱-۵ آزمون برخورد از جلو

۱-۱-۵ کلیات

سیستم صندلی چرخ‌دار باید مطابق با پیوست "الف" با استفاده از پایه‌ی صندلی چرخ‌دار جانشین آزمون شود، و کمربند چهار نقطه‌ی نوع متصل‌شونده ایمن شده همان‌گونه که در پیوست ب مشخص شده، که با استانداردهای شماره ISO 10542-1 و ISO 10542-2 مطابقت داشته باشد. الزامات بندهای ۲-۱-۵ و ۳-۱-۵ را باید در حین و بعد از انجام آزمون ملاحظه کرد.

۲-۱-۵ طول آزمون برخورد از جلو

به هنگام آزمون مطابق پیوست الف الزامات زیر در طول آزمون برآورده شود.

الف - جابجایی افقی وسیله آزمون آنتروپومتری و سیستم نشیمن‌گاه نباید از مقادیر داده شده در جدول ۱ تجاوز کند.

یادآوری - حدود جابجایی، برای پیشگیری از برخورد ثانویه‌ی سرنشینان با قطعات داخلی خودرو است.

ب - به غیر از زمانی که آزمون با استفاده از پایه‌ی صندلی چرخ‌دار یا کمربند محافظ لگنی نشیمن‌گاه و یا صندلی چرخ‌دار کامل و یا سیستم کمربند نشیمن‌گاه محافظ سرنشینان انجام شده است، باید جابجایی مفصل زانو، X_{knee} ، نسبت به جابجایی نقطه‌ی P ، X_{ss} به صورت زیر بیشتر باشد.

$$X_{knee} / X_{ss} \geq 1,1$$

پ - برای تعریف X_{knee} و X_{ss} به جدول شماره ۱ مراجعه شود.

یادآوری- انطباق با این الزام، پتانسیل اعمال فشار بوسیله نشیمن‌گاه به سرنشین صندلی چرخ دار را کاهش می‌دهد. وسیله نشیمن‌گاه نباید از هیچ نقطه اتصالی در صندلی چرخ دار جدا نشود.

۳-۱-۵ پس از آزمون برخورد از جلو

زمانی که مطابق با پیوست الف آزمون شد، الزامات زیر باید در پایان هر آزمون برآورده شود:

الف- وسیله آزمون آنتروپومتری باید در نشیمن‌گاه در وضعیت نشسته حفظ شود، به گونه‌ای که از هر جهتی که به بالاتنه وسیله آزمون آنتروپومتری نگاه شود نباید زاویه آن بیشتر از ۴۵ درجه نسبت به خط قائم انحراف داشته باشد.

یادآوری- زاویه بالاتنه وسیله آزمون آنتروپومتری، از طریق اندازه گیری یال با رسم خطی که از مرکز شانه وسیله آزمون آنتروپومتری به مفصل ران آن متصل شده بوسیله یک شیب سنج اندازه گیری می‌شود.

ب- در نقاط ایمن‌ساز وسیله نشیمن‌گاه و ملحقات سخت‌افزاری همراه نباید نشانه‌های آشکاری از نقص در مواد مشاهده شود، مگر در مواردی که سیستمی برای پشتیبانی تکیه‌گاه وجود داشته باشد.

پ- اجزاء غیر تاشو، قطعات و لوازم یدکی وسیله نشمن‌گاه با وزن بیش تر از ۱۰۰ گرم نباید به طور کامل از وسیله نشیمن‌گاه جدا شود.

ت- اجزاء اصلی نشیمن‌گاه که ممکن است با سرنشین در تماس باشند، نباید طوری شکسته، قطعه قطعه یا جدا شوند که لبه‌های تیز این قطعات کمتر از ۲/۳ میلی‌متر باشد.

ث- میانگین ارتفاع پس از آزمون نقاط H چپ و راست وسیله آزمون آنتروپومتری نسبت به صفحه زمین صندلی چرخ دار نباید بیش تر از ۲۰٪ از ارتفاع آزمون تغییر کند.

جدول ۱ - محدوده های جابه جایی افقی

نقطه‌ی اندازگیری	متغیر جابجایی	وسیله آزمون کودک ۶ ساله آنتروپومتری	وسیله آزمون کودک ۱۰ ساله آنتروپومتری	وسیله آزمون زن بزرگسال با اندازه کوچک آنتروپومتری	وسیله آزمون بزرگسال با اندازه متوسط و درشت آنتروپومتری
نقطه‌ی P سیستم نشیمن‌گاه	X_{ss}	۱۵۰	۱۷۵	۲۰۰	۲۰۰
مرکز زانوی وسیله آزمون آنتروپومتری	X_{knee}	۳۰۰	۳۲۵	۳۷۵	۳۷۵
مقابل سر وسیله آزمون آنتروپومتری	X_{headF}	۴۵۰	۵۰۰	۵۵۰	۶۵۰
پشت سر وسیله آزمون آنتروپومتری	X_{headR}	-۳۵۰	-۴۰۰	-۴۰۰	-۴۵۰
<p>X_{ss} فاصله افقی مربوط به سکوی سورتمه حامل بین موقعیت نقطه P در سیستم نشیمن‌گاه در زمان t_0 و نقطه P در زمان بیشینه جابجایی سیستم نشیمن‌گاه است.</p> <p>X_{knee} فاصله افقی مربوط به سکوی سورتمه حامل بین موقعیت مفصل زانوی وسیله آزمون آنتروپومتری در زمان t_0 و موقعیت مفصل زانو در زمان بیشینه جابجایی زانو است.</p> <p>X_{headF} فاصله افقی مربوط به سکوی سورتمه حامل بین موقعیت جلوترین نقطه روی سر بالای بینی وسیله آزمون آنتروپومتری در زمان t_0 و موقعیت روی سر وسیله آزمون آنتروپومتری در زمان بیشینه جابجایی سر است.</p> <p>X_{headR} فاصله افقی مربوط به سکوی سورتمه حامل بین موقعیت عقبی ترین نقطه روی سر وسیله آزمون آنتروپومتری در زمان t_0 موقعیت عقبی ترین نقطه روی سر وسیله آزمون آنتروپومتری در زمان بیشینه جابجایی سر است.</p>					
<p>یادآوری-۱- برای انتخاب وسیله آزمون آنتروپومتری مناسب به جدول الف-۱ مراجعه کنید.</p> <p>یادآوری-۲- مقادیر مثبت جهت جابجایی روبه‌جلو را نشان می‌دهد، در حالی که مقادیر منفی جهت گردش بهعقب را نشان می‌دهد.</p>					

۲-۵ جا دادن مهار کمربند متصل به وسیله نقلیه

جا دادن سیستم‌های محافظ سرنشین متصل به وسیله نقلیه در صندلی چرخدار، باید مطابق پیوست د مورد آزمون قرار گیرد و درجه به دست آمده باید در مستندات همراه گزارش شده باشد.

۶ شناسایی، برچسب گذاری، دستورالعمل‌های استفاده، هشدار و الزامات مشهود

۶-۱ شناسایی و برچسب‌گذاری

نشیمن‌گاه صندلی چرخدار باید با موارد زیر به صورت دائمی بر چسب گذاری شود:

الف- نام سازنده؛

- ب- ماه و سال ساخت؛
- پ- شماره سریال منحصر بفرد؛
- ت- بیان اینکه که نشیمن‌گاه صندلی چرخ دار مطابق با الزامات این استاندارد است؛
- ث- بیان اینکه به هر کمربند تکیه‌گاه وضعیت دهنده، تهیه شده توسط تولید کننده صندلی چرخ دار که در یک وسیله نقلیه در حال حرکت به عنوان محافظ سرنشین مورد استفاده قرار نخواهد گرفت یک برچسب بزنید تا مشخص شود که در یک وسیله نقلیه در حال حرکت نباید به آن اعتماد شود؛
- ه- حداکثر جرم سرنشین؛
- ر- مشخص کردن این که هر جزء سیستم، که به عنوان وسیله حفظ وضعیت عمل می‌کند مطابق با الزامات این استاندارد است.

۲-۶ مستندات پیش‌فروش

- مستندات پیش‌فروش سازندگان سیستم نشیمن‌گاه باید شامل موارد زیر باشد:
- الف- عبارتی که صندلی چرخ دار هنگام استفاده به عنوان نشیمن‌گاه در یک وسیله نقلیه موتوری، به عنوان بخشی از سیستم کامل صندلی چرخ دار آزمون شده است و مطابق با الزامات عملکردی این استاندارد می‌باشد؛
- ب- عبارتی که سیستم نشیمن‌گاه باید روی چارچوب صندلی چرخ داری که مجهز به نقاط ایمن ساز، مطابق با الزامات طراحی این استاندارد است استفاده شود؛
- پ- توصیف سیستم نشیمن‌گاه از جمله، اجزایی که برای استفاده در طی زمان حرکت وسایل نقلیه موتوری در نظر گرفته شده است؛
- ت- عبارتی که نشیمن‌گاه برای استفاده با صندلی چرخ دار در یک وسیله نقلیه موتوری، رو به سمت جلو طراحی شده است؛
- ث- توصیف سیستم کامل مهار سرنشین در صندلی چرخ دار) که مورد استفاده قرار گرفته (سیستم WTORS است؛
- ه- عبارتی که درجه‌بندی (یعنی A، B یا C)^۲ کمربندهای محافظ سرنشین متصل به وسیله نقلیه در صندلی چرخ دار، با روش آزمون درجه‌بندی‌های مختلف پیوست د مطابقت دارد.

(۱) A= خوب، B= قابل قبول، C= ضعیف

۳-۶ کتابچه راهنمای کاربر

کتابچه راهنمای کاربر هر وسیله نشیمن‌گاه حداقل باید به زبان فارسی که در آن صندلی چرخدار به بازار عرضه شده است، تهیه شود. دستورالعمل نوشته شده باید شامل موارد زیر باشد:

الف- عبارتی که نشیمن‌گاه مطابق با الزامات این استاندارد می‌باشد و همچنین در صورت استفاده با یک صندلی چرخ‌دار مناسب، برای استفاده به عنوان یک سیستم نشیمن‌گاه خودرو مناسب است.

ب- توصیف نحوه مونتاژ، استفاده، تعمیر و نگهداری و هرگونه محدودیت در استفاده از سیستم نشیمن‌گاه بوسیله صندلی چرخ‌دار در یک وسیله‌ی نقلیه خودرویی را توصیف کند؛

پ- عبارتی که در سفارش‌های موردی برای چیدمان و نصب و راهاندازی سیستم نشیمن‌گاه ممکن است به یک متخصص ماهر نیاز باشد؛

ت- بیان این که بهتر است هر دو کمربند محافظ لگنی و کمربند محافظ شانه‌ای استفاده شود.

۴-۶ هشدارهای لازم به کاربر

هشدارهای زیر باید توسط سازنده‌ی نشیمن‌گاه در کتابچه راهنمای کاربر با خط خوانا و درشت نوشته شود:

الف- سیستم نشیمن‌گاه که به عنوان بخشی از یک سیستم صندلی چرخ‌دار است تنها باید با پایه‌های صندلی چرخ‌دار مطابق با الزامات عملکردی این استاندارد آزمون شده و شامل نقاط ایمن‌ساز برای استفاده با مهار تسممه‌ای چهار نقطه‌ای باشد؛

ب- سیستم نشیمن‌گاه تنها باید برای نشیمن‌گاه رو به جلو در وسایل نقلیه موتوری استفاده شود؛

پ- سیستم نشیمن‌گاه باید مطابق با دفترچه راهنما سازنده استفاده شود؛

ت- سینی‌هایی نصب شده به صندلی چرخ‌دار که در حمل و نقل نباید مورد استفاده قرار گیرد بایستی:

۱- جدا شود و به طور جداگانه در وسیله‌ی نقلیه نگهداری شود یا

۲- به صندلی چرخ‌دار، دورتر از سرنشینان صندلی چرخ‌دار بسته شود به طوری که لایه‌ی جذب‌کننده‌ی انرژی بین سینی و سرنشین قرار گیرد؛

ث- در وسیله نقلیه در حال حرکت، تکیه‌گاه‌های وضعیتی نباید برای محافظت از سرنشین مورد اعتماد واقع شود، مگر اینکه مطابق با الزامات تعیین شده در این استاندارد بر چسب گذاری شده باشد.

ر- در نقاط ایمن‌سازی یا نقاط ساختاری و اجزاء و قسمت‌های چارچوب صندلی چرخ‌دار، بدون مشورت با تولید کننده بهتر است تغییر یا تعویضی صورت نگیرد.

ز- هر دو کمربند محافظ لگنی و کمربند محافظ شانه‌ای به عنوان بخشی از یک WTORS کامل، برای نگهداری موثر سرنشین و محافظت مطلوب در تصادف خودرو باید مطابق با استاندارد شماره ISO 10542-1 باشد؛ کاربر باید کمربند لگنی را مطابق با دستورالعمل سازنده WTORS، بسته باشد؛ س- کودکانی که جرم‌شان کمتر از ۲۲kg است، باید سیستم نشیمن‌گاه آنها به سیستم مناسب محافظ کودک برای استفاده در وسایل نقلیه‌ی خودرویی منتقل شود. یادآوری- به قسمت ث-۲-ج مراجعه شود.

۷ مستندات انطباق

۱-۷ کلیات

تولید کننده نشیمن‌گاه باید مستندات را، از جمله گزارش آزمون‌هایی را که سند تطبیق با الزامات طراحی و عملکردی این استاندارد را فراهم می‌کند، نگهداری کند. این مستندات باید شامل اطلاعات بیان شده در بندهای ۲-۷ تا ۴-۷ باشد.

۲-۷ گزارش آزمون

گزارش آزمون باید مطابق با این استاندارد ذکر شوند:

- الف- ارجاع به این قسمت از این استاندارد؛
- ب- نام و آدرس موسسه آزمون؛
- پ- تاریخ انجام آزمون؛
- ت- نمایش یک شماره گزارش منحصر بفرد در هر صفحه از گزارش دارای شماره صفحه؛
- ث- نام و آدرس سازنده؛
- ج- نوع محصول، نامگذاری و شماره سریال سیستم نشیمن‌گاه؛
- ح- فهرستی از قطعات مجزا و فهرست آنها، شامل تکیه‌گاه وضعیتی و ملحقات سخت افزاری که به عنوان بخشی از سیستم نشیمن‌گاه آزمون شده است؛
- خ- تصاویری از سیستم نشیمن‌گاه، زمانی که روند پیکربندی آزمون، قبل و بعد از آزمون تکمیل شده است؛
- د- تصاویر متعلقات سخت افزاری سیستم نشیمن‌گاه، زمانی که روند پیکربندی آزمون، قبل و بعد از آزمون تکمیل شده است؛ تصویری از پهلو و جلوی پیکربندی آزمون، قبل و بعد از آزمون؛

ذ- توصیف هر دستگاه تکیه‌گاه وضعیتی مورد استفاده در آزمون.

۳-۷ آزمون ضربه از جلو

گزارش آزمون ضربه از جلو باید شامل موارد زیر باشد:

- أ) مقدار تغییر سرعت سورتمه حامل نشیمن‌گاه اندازه‌گیری شده یا محاسبه شده در مدت تصادف؛
- ب) نمودار کاهش شتاب-زمان سورتمه‌ی حامل چرخ (الزامات افزایش و کاهش شتاب طبق شکل رسم شده، g) و شکل الف ۱ رجوع شود؛
- ج) توصیف و جرم کل وسیله آزمون آنتوپومتری مورد استفاده در آزمون؛
- د) عبارتی که آیا سیستم نشیمن‌گاه مطابق با الزامات ۱-۵ و هر گونه مشاهدات مرتبط دیگر است.

۴-۷ طراحی، برچسب زدن و الزامات مستندات

تولید کننده سیستم نشیمن‌گاه باید مستندات و مشاهدات زیر را در فایل مستندات نگهداری کند:

- أ) آیا سیستم نشیمن‌گاه مطابق با الزامات تعیین شده در بندهای ۱-۴، ۲-۴، ۱-۵، و ۲-۵ می‌باشد؛
- ب) آیا سیستم نشیمن‌گاه، قطعات و دفترچه همراه، مطابق با الزامات بندهای ۱-۶، ۲-۶، ۳-۶ و ۴-۶ است.

پیوست الف

(الزامی)

روش آزمون ضربه از جلو

الف ۱ کلیات

در این پیوست دستگاه، شرایط و روش آزمون ضربه با سورتمه حامل صندلی چرخدار در طول ضربه از جلو را جهت شبیه‌سازی بارگذاری دینامیکی بر روی سیستم نشیمن‌گاه صندلی چرخدار کامل که شامل ملحقات سخت‌افزاری است را تعیین می‌کند. بهتر است نشیمن‌گاه صندلی چرخدار کامل در حالت رو به جلو با ضربه از جلو با سرعت و شتاب ۲۰g مورد بررسی قرار گیرد.

الف - ۲ اصول آزمون

اساس این روش آزمون، ارزیابی عملکرد سیستم نشیمن‌گاه صندلی چرخدار شامل ملحقات سخت‌افزاری که توسط یک وسیله آزمون آنتروپومتری اشغال شده، مستقل از چارچوب خاص آن در هنگام ضربه از جلو می‌باشد. روش‌های آزمون استفاده از یک چارچوب نشیمن‌گاه صندلی چرخدار جایگزین (SWCB) که در پیوست ب توصیف شده، برای معرفی یک قاب صندلی چرخدار تجاری تعیین می‌کند. مشاهدات و اندازه‌گیری‌هایی برای تعیین رضایت‌بخش بودن استحکام و عملکرد سیستم نشیمن‌گاه تحت این شرایط آزمون، انجام می‌شود.

الف-۳ آزمایه

شامل یک سیستم کامل نشیمن‌گاه، متشکل از یک سیستم نشیمن‌گاه استفاده نشده، سخت‌افزار همراه، و هر وسیله تکیه‌گاه وضعیتی که معمولاً با سیستم نشیمن‌گاه ارائه شده و دستورالعمل‌های نصب و استفاده آن می‌باشد. دستورالعمل لازم برای نصب و استقرار سخت افزار همراه به چارچوب پشتیبانی SWCB از تولید کننده گرفته شود. این امر تضمین می‌کند که ساختار تکیه‌گاهی صندلی SWCB با ملحقات سخت‌افزاری سازگاری داشته باشد.

یادآوری - چارچوب پشتیبانی نشیمن‌گاه SWCB به طوری که سطح مقطع اجزاء با سخت افزار همراه نشیمن‌گاه سازگار باشد قابل تعویض است.

الف-۳ آزمونه

در صورت امکان، برای انجام هر آزمون، یک صندلی چرخ دار کامل استفاده نشده با کلیه کمربندهای محافظه متصل به صندلی چرخ دار، نیاز است.

الف-۴ دستگاههای آزمون

الف-۴-۱ شبیهساز ضربه شامل موارد زیر است:

الف- یک سورتمه ضربه مجهز به سکوی مسطح افقی، و با ساختار صلب که صندلی چرخ دار می‌تواند روی آن نصب شود و مهاربند صندلی چرخ دار می‌تواند به آن بسته شود؛

ب- یک مسیر افقی یا مسیر راهنمای فراهم کردن حرکت یک طرفه سورتمه در حین وقوع ضربه؛

پ- وسیله‌ای برای راندن سورتمه ضربه با تغییر سرعت 48 km/h و 2 km/h + - ۰؛

ج- ساختار صلب متصل به سورتمه ضربه که بتوان مهار بالایی کمربند محافظ شانه‌ای را با روش و هندسه تعیین شده در الف-۵ محکم کرد؛

ح- مهار صندلی چرخ دار که مطابق با الزامات عملکرد دینامیکی تعیین شده در قسمت ۲-۶ استاندارد ISO ۱۰۵۴۲-۲:۲۰۰۱ و محافظ چارچوب صندلی چرخ دار جایگزین به وسیله روش تعیین شده بوسیله تولیدکننده باشد.

خ- کمربند مهار سه نقطه‌ای متصل به خودرو یا یک کمربند محافظ لگنی متصل به صندلی چرخ دار یا کمربند محافظ شانه‌ای که مطابق بالازامات این قسمت از استاندارد باشد.

د- وسیله‌ای برای افزایش شتاب و/یا کاهش شتاب سورتمه ضربه و پیکره‌ی آزمون، به طوری که پالس زمان- شتاب افزایشی و/یا شتاب کاهشی:

۱- داخل ناحیه سایه دار شکل الف-۱ بیافتد؛

۲- برای مجموع یک دوره زمان^۱ ms ۱۵، از g ۲۰ فراتر رود؛

۳- برای مجموع یک دوره زمانی در حداقل ms ۱۵، از g ۴۰ فراتر رود؛ و

۴- و یک بازه زمانی حداقل ms ۷۵ از t_o تا t_f را دارا می‌باشد که در آن، زمان شروع و زمان پایان پالس شتاب کاهشی است.

ذ- وسیله آزمون آنتروپومتری انتخاب شده مطابق با جدول الف-۱، که نماینده حد بالای اندازه کاربران صندلی چرخ دار مورد نظر است؛

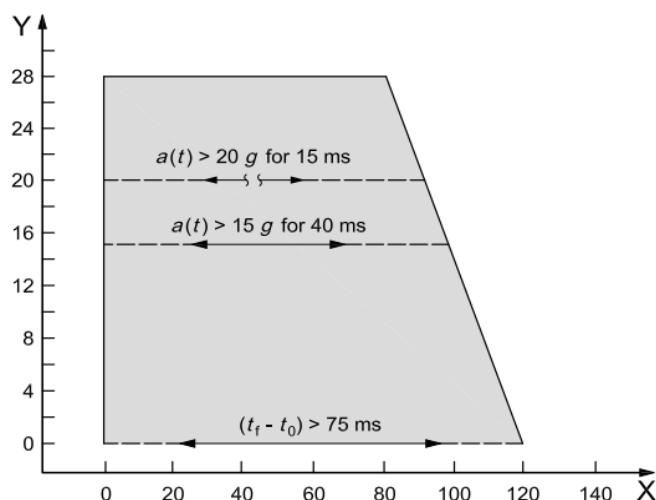
ر - چار جوب صندلی چرخ جایگزین مطابق با مشخصات پیوست ب است.

جدول الف-۱- وسایل آزمون آنتروپومتری موجود برای آزمون صندلی

جرم تقریبی وسیله آزمون آنتروپومتری Kg	اندازه وسیله آزمون آنتروپومتری ^a	محدوده وزن سرنشین Kg
۲۲,۵	کودک ۶ ساله	بزرگ‌تر از ۱۸ تا ۲۷
۳۵	کودک ۱۰ ساله	بزرگ‌تر از ۲۰ تا ۴۳
۴۷,۰	زن بزرگسال با اندازه کوچک	بزرگ‌تر از ۴۳ تا ۵۷
۵۹,۰	زن بزرگسال با اندازه کوچک، وزن شده ^b	بزرگ‌تر از ۵۷ تا ۷۵
۷۶,۳	مرد بزرگسال با اندازه متوسط	بزرگ‌تر از ۷۵ تا ۱۳۶
۱۰۲,۰	مرد بزرگسال با اندازه بزرگ	بزرگ‌تر از ۱۳۶

^a وسیله آزمون آنتروپومتری مرد در اندازه متوسط باید از نوع "هیبرید III" و یا "هیبرید II" باشد. اندازه‌های دیگر وسیله آزمون آنتروپومتری ممکن است "هیبرید II", "هیبرید III", VIP, سری‌های P یا انواع سری‌های Q باشد.

^b جرم وسیله آزمون آنتروپومتری می‌تواند به وسیله اتصال مواد سنگین مانند اتصال ورقه سربی به سطح خارجی وسیله آزمون آنتروپومتری افزایش یابد.

راهمنا

X زمان (میلی ثانیه)

Y شتاب کاهشی g (میلی ثانیه)

یادآوری - شتاب افزایشی/کاهشی سورتمه ضربه باید در منطقه هاشورخورده بماند و از بازه‌های دوره زمانی پیوسته (بردارهای ممتد) و مجموع زمانی(بردارهای منقطع) مشخص شده بیشتر شود.

شكل الف-۱ الزامات شتاب افزایشی/کاهشی برای تغییر سرعت آزمون ضربه به میزان ۴۸ (۰+۲) کیلومتر بر ساعت

الف-۴-۲ دوربین عکسبرداری یا فیلمبرداری با سرعت بالا، با قابلیت ثبت حداقل سرعت ۵۰۰ فریم در ثانیه جهت اندازه گیری جابجایی‌های افقی وسیله آنتروپومتری و صندلی چرخ‌دار تعیین شده در بند ۵-۱ و جدول ۱ با درستی ± 5 میلی‌متر، توصیه می‌شود.

الف-۴-۳ وسیله‌ای برای اندازه گیری شتاب افقی و یا کاهش سرعت سورتمهی حامل ضربه در جهت حرکت، با نرخ نمونه‌برداری مطابق با استاندارد ISO 6487 و با درستی $g \pm 0.5$ است.

شتاب‌سنج سورتمهی حامل باید یک بار در سال برای مطابقت با ISO 6487 کالیبره شده باشد.

الف-۴-۴ وسیله‌ای برای اندازه گیری تغییر سرعت افقی، ΔV ، در مدت ضربه با دقت $\pm 0.5 \text{ km/h}$.

الف-۴-۵ فراهم سازی فیلترینگ سیگنال‌های آنالوگ مبدل، با استفاده از یک فیلتر پایین‌گذر مطابق با استاندارد ISO 6487، از جمله:

۱) پیش‌فیلتر تمام سیگنال‌های مبدل به کanal کلاس ۱۰۰۰ (۴- دسی‌بل در ۱۶۵۰ هرتز) قبل از دیجیتالی‌شدن در 10000 Hz ،

۲) فیلتر کردن سیگنال‌های شتاب‌سنج دیجیتالی و load cell به کanal کلاس ۶۰ (۴- دسی‌بل در ۱۰۰ هرتز).
لود سل مبدلی است که اندازه سیگنال اسلائی از آن متناسب با اندازه نیروی اعمالی برآنست.. مانند کرنش سنج

الف-۵ آماده سازی آزمون و روش انجام آزمون

الف-۵-۱ چیدمان چارچوب صندلی چرخ‌دار جایگزین و سیستم نشیمن گاه مطابق با موارد زیر است:

الف- چارچوب مهار صلیبی صندلی چرخ‌دار جایگزین مناسب منطبق با عرض سیستم نشیمن گاه انتخاب و نصب کنید.

ب- ریل نشیمن گاه و در در صورت امکان، تکیه‌گاه پشتی نشیمن گاه دارای یک سطح مقطع یا سطوح مقطع سازگار با سختملحقات سخت افزاری را انتخاب و نصب کنید.

یادآوری- برای سیستم‌های نشیمن گاه که دارای یک چارچوب نشیمن گاه جدا نشدنی هستند، تکیه‌گاه پشتی نشیمن گاه ممکن است لازم نباشد.

پ- اجزاء چرخ صندلی چرخ‌دار دارای قابلیت تغییر شکل و در صورت امکان، اجزا تکیه‌گاه پشتی تغییر شکل- پذیر نشیمن گاه را نصب کنید.

ث- سطوح تکیه‌گاه پشتی و نشیمن گاه را با سخت‌افزار همراه متناسب با نشیمن گاه و تکیه‌گاه پشتی صندلی چرخ‌دار جایگزین تهیه شده را مطابق با دستورالعمل کارخانه‌ی سازنده ببندید.

ج- هر دستگاه تکیه‌گاه وضعیتی و یا قطعات اضافی را طبق با دستورالعمل تولیدکننده به سیستم نشیمن‌گاه بیندید.

ح- اگر دستورالعمل‌های خاص توسط سازنده برای سفت‌کردن پیچ و مهره ارائه نشده است، با حداقل گشتاور مشخص شده در استاندارد ISO 898-7 بیندید.

خ- برای سیستم‌های نشیمن‌گاه با یک چارچوب زاویه‌دار یکپارچه، اجزاء تکیه‌گاه پشتی صندلی چرخدار جایگزین را حذف و چارچوب نشیمن‌گاه را به صندلی چرخدار جایگزین بیندید.

د- در صندلی چرخدار برای سیستم‌های نشیمن‌گاه با سطوح تکیه‌گاه پشتی زاویه‌دار مستقل، زاویه تکیه‌گاه پشتی را در 10° درجه نسبت به قائم بدون وسیله آزمون آنتروپومتری نشسته در صندلی چرخدار تنظیم کنید.

یادآوری- روش اندازه‌گیری زاویه‌ی تکیه‌گاه پشتی در استاندارد ISO 7176-7 تعیین شده است.

ذ- برای سیستم‌های نشیمن‌گاه با زوایای سطوح تکیه‌گاه پشتی قابل تنظیم مستقل، زاویه سطح نشیمن‌گاه را در حداکثر زاویه مایل 10° درجه نسبت به سطح افق بدون وسیله آزمون آنتروپومتری در صندلی چرخدار تنظیم کنید.

یادآوری- روش اندازه‌گیری زاویه‌ی سطح نشیمن‌گاه در استاندارد ISO 7176-7 تعیین شده است.

ر- برای سیستم نشیمن‌گاه یک چارچوب کج شونده یکپارچه دارند، زاویه سطح نشیمن‌گاه را حداکثر 30° درجه نسبت به افق و بدون وسیله آزمون آنتروپومتری در صندلی چرخدار یا وضعیت انتخاب شده توسط تولید کننده تنظیم کنید.

یادآوری- روش اندازه‌گیری زاویه‌ی سطح نشیمن‌گاه در استاندارد ISO 7176-7 مشخص شده است.

ز- میله‌های افقی و عمودی زیرپایی را متناسب با وسیله آزمون آنتروپومتری انتخاب شده تنظیم کنید. س- تنظیمات پیش از آزمون، اجزای سیستم نشیمن‌گاه از جمله زاویه‌ی سطوح تکیه‌گاه پشتی نشیمن‌گاه نسبت به قائم و زاویه‌ی سطوح تکیه‌گاه نشیمن‌گاه نسبت به افق را ثبت کنید. هر گونه اجزای قابل تنظیم نشیمن‌گاه باید به وضعیت توصیه‌شده توسط تولید کننده یا به وضعیت میانی محدوده توصیه شده، تنظیم شود.

الف-۵-۲ برای ثبت یک نمای جانبی از سکو سورتمه‌ی حامل آزمون، چارچوب صندلی چرخدار جایگزین با سیستم نشیمن‌گاه و وسیله آزمون آنتروپومتری در مدت رویداد ضربه و در طول جابجایی وسیله آزمون آنتروپومتری، فیلم برداری یا سیستم ویدئو با سرعت بالا (الف-۴-۲) نصب کنید.

الف-۵-۳ SWCB با سیستم نشیمن‌گاه را رو به سمت جلو روی سکوی سورتمه‌ی حامل قرار دهید، در حالی که صفحه مرجع صندلی چرخ دار نسبت به جهت حرکت سورتمه موازی باشد.

الف-۵-۴ تثبیت کننده‌ای مهارهای صندلی چرخ دار را روی پلت فرم سورتمه‌ی حامل نصب کنید، انتخاب تثبیت کننده برای مهار چهار نقطه‌ی که:

الف- متقارن با صفحه مرجع صندلی چرخ دار در نظر گرفته شده است.

ب- از نقطه تثبیت کننده جلو تا نقطه تثبیت کننده عقب در فاصله $20\text{ mm} \pm 130\text{ mm}$ قرار گرفته است.

پ- یک فاصله‌ی جانبی بین نقاط تثبیت کننده عقب برابر با فاصله‌ی جانبی مابین نقاط ایمن ساز عقب در صندلی چرخ دار، $\pm 25\text{ mm}$ دارد.

ت- یک فاصله‌ی جانبی بین نقاط گیرکننده جلویی از 50.8 mm تا 560 mm که مناسب با پایه‌ی صندلی چرخ دار آزمون است دارد.

ث- الف-۵-۵ با استفاده از نقطه‌ی ایمن ساز عقب پایینی SWCB را با مهارهای چهار نقطه‌ای طوری که طول-های مجموعه کمربند مهار عقب از 495 mm تا 533 mm می‌باشد، برسد محکم کنید و این طول‌ها از رابط انتهای مهار و نقطه‌ی ایمن ساز در SWCB تا نقطه‌ی تثبیت کننده اندازه‌گیری می‌شود.

ج- یادآوری- نقطه‌ی بالای ایمن ساز عقب از SWCB ممکن است برای ارزیابی عملکرد سیستم صندلی چرخ دار تحت شرایط متفاوت ایمن ساز عقب بکار رود، اما توسط این بخش از ISO 16840 مورد نیاز نیست.

ح- الف-۵-۶ کشش هر مهار تسمه‌ای با مشخصات کارخانه‌ی سازنده، اطمینان می‌دهد که صفحه مرجع SWCB، با $\pm 3^\circ$ درجه اختلاف در راستای حرکت سورتمه حامل، باقی می‌ماند.

خ- الف-۵-۷ وسیله آزمون آنتروپومتری انتخاب شده از جدول الف-۱ را در حالت نشسته بطور قائم و متقارن نسبت به صفحه مرجع صندلی چرخ دار قرار دهید، تا حد ممکن لگن و آرنچ‌ها را بر روی دسته نشیمن‌گاه یا روی صندلی چرخ دار جایگزین یا سیستم نشیمن‌گاه ببندید.

الف-۵-۸ کمربند محافظ لگنی را نصب کنید. برای کمربند محافظ لگنی گیرکننده به خودرو یا کمربند محافظ لگنی قفل کننده SWCB، نقاط تثبیت کننده در مناطق توصیه شده همان‌طور که در شکل-۵ این استاندارد مشخص شده انتخاب کنید. برای کمربندهاب محافظ لگنی گیرکننده به سیستم نشیمن‌گاه، از نقاط تثبیت کننده ارائه شده روی سیستم نشیمن‌گاه، استفاده کنید.

الف-۵-۹ کمربند محافظ شانه‌ای گیرکننده و/ یا راهنمایی روی یک ساختار صلب در نقطه‌ی مشخص شده با کلمه X بولدشده در شکل الف-۲ برای یک مرد با اندازه‌ی متوسط نصب کنید؛ درسراسر شانه و قفسه سینه وسیله آزمون آنتروپومتری بطوری که نشان داده شده سازگار باشد.

برای آزمون مربوط به اندازه‌های دیگر از وسایل آزمون آنتروپومتری، محل نقطه‌ی گیرکننده را بر اساس این که با قفسه‌ی سینه‌ی وسیله آزمون آنتروپومتری در حالی که زاویه برای اندازه‌ی مرد متوسط وسیله آزمون آنتروپومتری همانطور که در شکل الف ۲ نشان داده شده حفظ می‌شود سازگار است، تنظیم شود.

الف-۵-۱۰ کشش در کمربند محافظ لگن را به شرح زیر تنظیم کنید.

الف- اگر قفل اضطراری و یا قفل خودکار منقبض کننده ارائه شده است، کمربند محافظ لگن را با حداقل شل بودن نسبت به لگن وسیله آزمون آنتروپومتری تنظیم کنید.

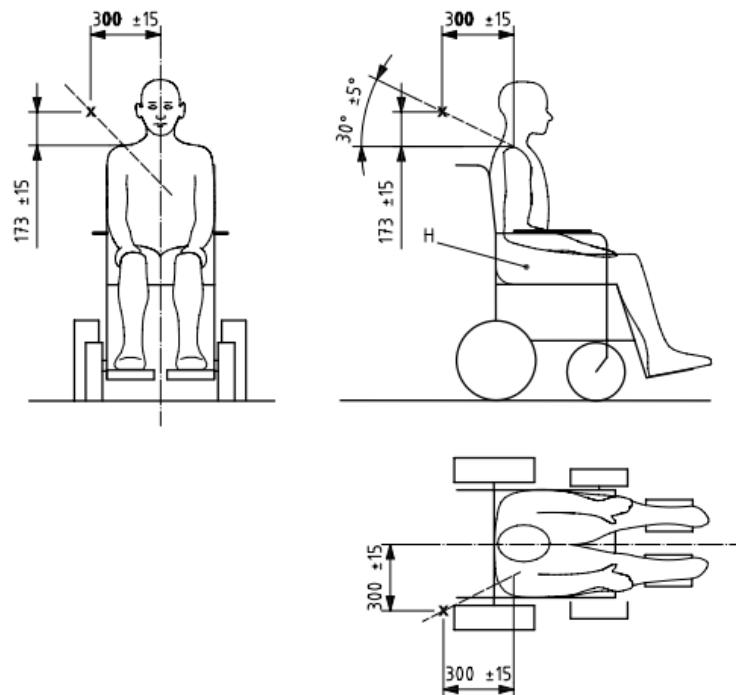
اگر هیچ قفل اضطراری و یا قفل خودکار منقبض کننده ارائه نشده است، شل بودن تمام کمربندهای محافظ را حذف کنید و کشش کمربند محافظ لگنی را بالای لگن به خوبی تنظیم کنید.

الف-۵-۱۱ تنظیم کشش در کمربند محافظ شانه‌ی به شرح زیر است:

ا) اگر قفل اضطراری و یا قفل خودکار محکم شونده ارائه شده است، کمربند محافظ شانه‌ی طوری تنظیم شوده چسبیده به بالای قفسه‌ی سینه وسیله آزمون آنتروپومتری باشد.

ب) اگر هیچ قفل اضطراری و یا قفل خودکار محکم شونده فراهم نشده است، شلی تمام کمربندهای محافظ شانه‌ی را حذف کنید و با قرار دادن صفحه ضخیم با ابعاد ۷۵mm × ۷۵mm × ۷۵mm بین کمربند محافظ شانه و جناغ سینه وسیله آزمون آنتروپومتری کشش را تنظیم کنید. صفحه قبل از انجام آزمون کنار گذاشته شود.

بعاد به میلی متر

یادآوری- نقطه‌ی تکیه گاه X را می‌توان در دو طرف صندلی چرخدار و وسیله آزمون آنتروپومتری قرار داد.

شکل الف-۲: محل آزمون برای نقطه‌ی تکیه گاه بالایی کمربند محافظ شانه‌ای وقتی که از مرد متوسط وسیله آزمون آنتروپومتری در صندلی چرخدار جایگزین استفاده می‌شود.

الف-۵ ۱۲ نشانگرهای دارای کنتراست بالا را بصورتی در اطراف صندلی چرخدار ساختگی و آزمون قرار دهید که تجهیزات ضبط سرعت بالا (در بند الف-۴) مقابله موارد زیر قرار گیرد:

- أ) وجه جانبی و مرکزی مفصل زانو؛ATD
- ب) وجه جانبی و مرکزی مفصل باسن وسیله آزمون آنتروپومتری (نقطه H)
- ج) فضای جانبی و مرکزی مفصل شانه وسیله آزمون آنتروپومتری (فرآیند acromium)
- د) نقطه‌ی P (به شکل ۲ نگاه کنید)، و یا یک نقطه بر روی سیستم نشیمن‌گاه است که تا حد امکان به نقطه‌ی P نزدیک است؛
- ه) جلویی‌ترین و عقبی‌ترین نقطه از سر وسیله آزمون آنتروپومتری است.

یادآوری- تضاد بصری بین وسیله آزمون آنتروپومتری و پس‌زمینه، ممکن است وضوح تعیین موقعیت نشانگر وسیله آزمون آنتروپومتری در مدت آزمون را بهبود بخشد.

الف-۵-۱۳ اطمینان حاصل کنید که صفحه مرجع صندلی چرخ دار جایگزین، در جهت حرکت سورتمه حامل در دامنه ± 3 درجه قرار دارد.

الف-۵-۱۴ فاصله‌ی افقی و عمودی از نقطه وسط لبه‌ی پشت صفحه تکیه‌گاه نشیمن‌گاه تا توپی چرخ عقب و از نقطه وسط لبه‌ی پایین صفحه تکیه‌گاه عقب تا توپی چرخ‌های عقب اندازه‌گیری و ثبت کنید.

الف-۵-۱۵ زاویه‌ی صفحه نشیمن‌گاه و زاویه تکیه‌گاه پشتی اندازه‌گیری و ثبت کنید.

یادآوری روش‌های اندازه‌گیری برای زاویه‌ی صفحه نشیمن‌گاه و زاویه تکیه‌گاه پشتی در استاندارد ISO 7176-7 تعیین شده‌است.

الف-۵-۱۶ ارتفاع ($\pm 5\text{mm}$) از نقاط H چپ و راست وسیله آزمون آنتروپومتری بهصورت قائم از سکوی سورتمه اندازه‌گیری و ثبت کنید.

الف-۵-۱۷ آزمون ضربه را انجام دهید.

الف-۶ اندازه‌گیری‌های بعداز آزمون

الف-۶-۱ پس از آزمون، از صندلی چرخ دار جایگزین، سیستم صندلی، وضعیت فعلی تکیه‌گاه وضعیتی، وسیله آزمون آنتروپومتری و WTORS برای تعیین اینکه آیا سیستم نشیمن‌گاه الزامات بند ۵ را برآورده می‌کند یا نه را ارزیابی کنید.

الف-۶-۲ بیشینه جابجایی X_{SS} , X_{headF} و X_{headR} تعريف شده در ۱-۵ را با دقت $\pm 5\text{mm}$ مشخص کنید.

الف-۶-۳ اندازه‌گیری ارتفاع نقاط H سمت چپ و راست وسیله آزمون آنتروپومتری بالای صفحه زمین صندلی چرخ دار با دقت $\pm 5\text{mm}$ (به عنوان مثال، پلت فرم مطرح) اندازه گیری کنید و میانگین تغییر ارتفاع نقطه‌ی H را نسبت به موقعیت پیش از آزمون محاسبه کنید.

الف-۶-۴ با مشاهده تمام زوایا، برای برآورد بیشینه زاویه تصویر بالاتنه وسیله آزمون آنتروپومتری نسبت به قائم، از شیب سنج استفاده کنید.

الف-۶-۵ محافظ سرنشین را آزاد کنید، وسیله آزمون آنتروپومتری را حذف کنید، و هر گونه تغییر شکل در سیستم صندلی چرخ دار را که با جدا کردن وسیله آزمون آنتروپومتری از صندلی چرخ دار به وجود می‌آید ثبت کنید.

الف-۶-۶ با توجه به تنظیمات قبل از آزمون، حرکت اجزای قابل تنظیم را اندازه گیری و ثبت کنید.

پیوست ب

(الزامی)

مشخصات صندلی چرخ دار جایگزین استفاده شده برای آزمون ضربه

سیستم نشیمن‌گاه

ب-۱ عمومی

این پیوست، طراحی، ابعاد، جرم و مشخصات عملکردی را برای صندلی چرخدار جایگزین (SWCB) فراهم می‌کند. این مشخصات یک وسیله تکرارپذیر و قابل استفاده مجدد بطور نوعی، صندلی چرخدار سایز یزگ را فراهم می‌نماید که برای ارزیابی عملکرد ضربه از جلوی صندلی چرخدار، تکیه‌گاه پشتی و سختافزار همراه به کار می‌رود.

ب-۲ مشخصات

صندلی چرخدار جایگزین باید با اجزاء، ابعاد و مشخصات نشان داده شده در شکل ب ۱ تا ب ۴ ساخته شده باشد.
صندلی چرخدار جایگزین باید:

با ساختار صلب و مقاوم با اجزاء دارا قابلیت شکل پذیری، قابل تعویض، به‌طوری که بتواند در طول استفاده‌های مکرر در مقابل آزمون ضربه با سرعت ۴۸ کیلومتر بر ساعت، و شتاب ۲۰ g از جلو با وسیله آزمون آنتروپومتری با وزن ۱۲۵ kg مهار شده در صندلی چرخدار مقاومت کند.

جرم کل $48\text{kg} \pm 3\text{kg}$ باشد؛

الف- مطابق با ابعاد شکل های ب ۱ به ب ۴ باشد؛

ب- مرکز ثقل واقع در $10\text{mm} \pm 245\text{mm}$ جلوتر از محور عقب و $264\text{mm} \pm 10\text{mm}$ بالاتر از صفحه زمین
صندلی چرخدار باشد؛

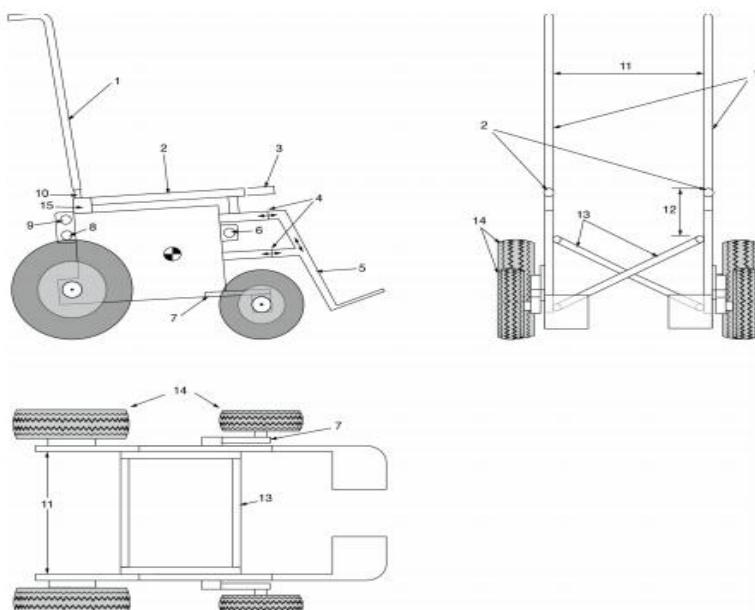
پ- شاسی صلیبی (ضربدری) قابل تعویض برای تغییر دادن عرض کلی SWCB همچنان که در شکل ب ۱ و ب ۲ نشان داده شده داشته باشد؛

ت- دو نقطه ایمن‌ساز در جلو و دو نقطه ایمن‌ساز در عقب برای مهار چهار نقطه‌ی در مکان‌های مشخص شده در شکل ب ۱ فراهم نماید؛

- ث- در هر دو طرف از پایه صندلی چرخ دار جایگزین برای کمربند لگنی نقاط تکیه گاه را فراهم نماید؛
- ج- یک تکیه گاه پشتی نشیمن گاه قابل تعویض مشکل از دو ریل که در یک زاویه $1/5^{\circ} \pm 4^{\circ}$ درجه نسبت به محور افق (جلو تا پایان) زمانی که تایر SWCB در حالت پر از باد (مشخص شده در Z و K) بر روی یک سطح افقی صاف قرار دارد داشته باشد؛
- یادآوری- ساختار نشیمن گاه و تکیه گاه پشتی باید دارای مقطعی هندسی سازگار با سخت افزار سیستم نشیمن گاه باشد. ممکن است برای ایجاد ارتباط با ملحقات سخت افزاری، ساختارهای چندگانه تکیه گاه پشتی و نشیمن گاهی با سطوح مقاطع هندسی مختلف نیاز شود
- الف- دارای چارچوب تکیه گاه پشتی جدا شونده دو جزئی که $1/5^{\circ} \pm 8^{\circ}$ درجه از صفحه قائم نسبت به صفحه عرضی 90° درجه از صفحه مرجع صندلی چرخ دار) زمانی که لاستیک SWCB طبق پیوست Z و K مشخص شده پر از باد شده باشد و روی یک سطح افقی صاف قرار گرفته باشد؛ چارچوب تکیه گاه منطبق با سطح تکیه گاه پشتی و ملحقات سخت افزاری مربوطه ارزیابی شود.
- ب- وقتی که صندلی چرخ دار جایگزین خالی که روی یک سطح صاف افقی قرار دارد و تایرهای پنوماتیکی جلو تا فشار $320\text{ kPa} \pm 30\text{ kPa}$ باد می شوند بایستی تایر پنوماتیک جلو قطر $230\text{ mm} \pm 20\text{ mm}$ ، عرض $54\text{ mm} \pm 5\text{ mm}$ ، ارتفاع دیواره لاستیک $75\text{ mm} \pm 10\text{ mm}$
- پ- وقتی که فشار هوای تایرهای عقب، در صندلی چرخدار جایگزین خالی که روی سطح افقی صاف قرار دارد $415\text{ Pa} \pm 15\text{ kPa}$ باشد باید تایر پنوماتیک عقب دارای قطر $325\text{ mm} \pm 20\text{ mm}$ ، عرض $100\text{ mm} \pm 10\text{ mm}$ ، و ارتفاع دیواره تایر $70\text{ mm} \pm 5\text{ mm}$ باشد؛
- ت- دارای ساختار تکیه گاه پشتی قابل تغییر شکل ساخته شده از دو میله آلمینیوم 6061T6 مطابق با استاندارد شماره ASTM E527-83 به قطر نشان داده شده در شکل ب-۳ باشد.
- یادآوری- ساختار دارای قابلیت تغییر شکل، امکان خیز به سمت جلو و عقب را برای پشتی صندلی فراهم می سازد
- ث- دارای اجزایی جهت مونتاژ کردن چرخ صندلی (صندلی چرخدار) تغییر شکل پذیر از جنس آلیاژ آلمینیوم 6061T6 بر طبق استاندارد ASTM E527-83 باشد؛
- یادآوری- عناصر تغییریافته برای قاب صندلی چرخدار و نشان گر به سمت پایین منحرف می شود.
- ج- دارای تکیه گاه پا با امکان تنظیم موقعیت افقی و عمودی، که در صورت نیاز امکان جداسازی باشد.

ب-۳ تعمیر نگهداری

صندلی چرخ دار آزمون قبل و بعد از هر آزمون به منظور تغییر شکل های دائمی و یا شکستگی های ناخواسته در طول آزمون کنترل شود. اگر شکستگی یا تغییر شکل دائمی رخ داده باشد اجزای آسیب دیده برای اصلاح صندلی چرخ دار جایگزین باید تعمیر یا تعویض شود.

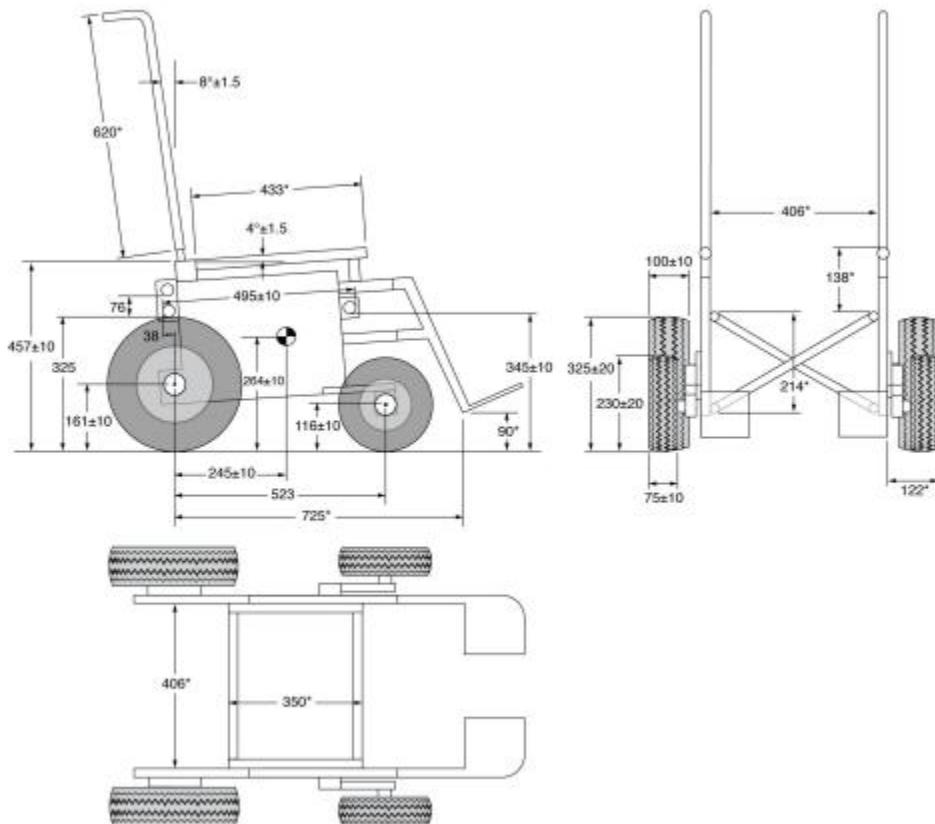

راهنما

- ۹ نقطه ایمن ساز پشتی اختیاری
  - ۱۰ میله پشتی نشیمن گاه تغییر شکل پذیر
  - ۱۱ با عرض قابل تنظیم
  - ۱۲ با فضای خالی زیر نشیمن گاه
  - ۱۳ چارچوب متقاضن قابل تعویض با عرض قابل تغییر
  - ۱۴ تایرهای بادی
  - ۱۵ نقاط تکیه گاه محافظت لگن.
  - ۱ چارچوب تکیه گاه پشتی اختیاری
  - ۲ چارچوب تکیه گاه نشیمن گاه قابل تعویض
  - ۳ چارچوب تکیه گاه صندلی اختیاری
  - ۴ زیرپایی افقی قابل تنظیم طولی
  - ۵ زیر پایی طولی قابل تنظیم
  - ۶ نقطه ایمن ساز جلویی
  - ۷ میله پله زیر نشیمن گاه تغییر شکل پذیر.
  - ۸ نقطه ایمن ساز پشتی
- یادآوری ۱-** نشیمن گاه و لوله تماس: قطر خارج $25/4\text{mm} \pm 0,2\text{ mm}$ با $22\text{mm} \pm 0,2\text{ mm}$ ضخامت دیواره.
- یادآوری ۲-** کل لوله قاب دیگر: قطر خارج $48\text{mm} \pm 0,2\text{ mm}$ با $40\text{mm} \pm 0,2\text{ mm}$ ضخامت دیواره.

شکل ب-۱- طراحی کلی پایه صندلی چرخ دار جایگزین

ابعاد به میلی متر

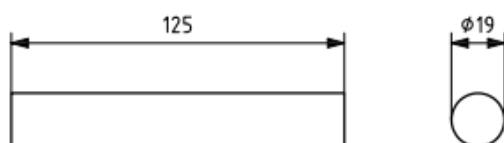

یادآوری ۱- ترانس $\pm 4\text{ mm}$ هستند مگر اینکه مشخص شود.

یادآوری ۲- ستاره نشان می دهد ابعادی که ممکن است به دلیل تنظیم جزء متغیر باشد.

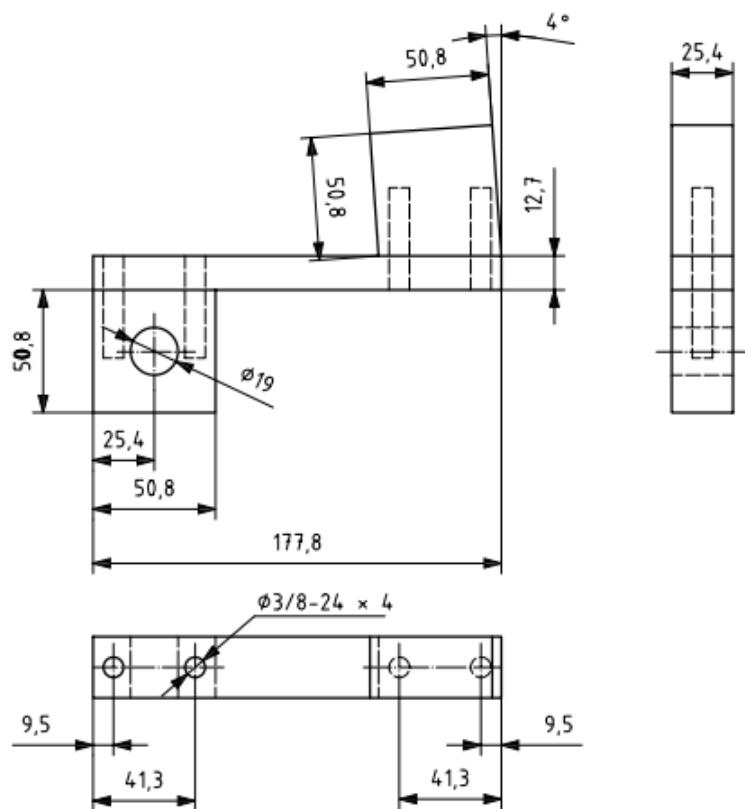
شکل ب-۲- طراحی دقیق از پایه صندلی چرخ دار جایگزین

ابعاد به میلی متر

یادآوری- همه ابعاد ترانس $\pm 2\text{ mm}$ دارند مگر اینکه مشخص شود.

شکل ب ۳ - عنصر پشتیبان نشیمن‌گاه تغییریافته

یادآوری ۱ - همهی ابعاد تلننس $\pm 2\text{ mm}$ دارند مگر اینکه مشخص شود.

یادآوری ۲ - ساختار نصب نشان‌گر متصل به SWCB با استفاده از $4 \times 3.8-24$ کلاس ۸ پیچ و مهره.

شکل ب-۴ - ساختار پایه چرخ شامل اجزاء چرخ انعطاف پذیر

پیوست پ

(اطلاعاتی)

سیستم نشیمن‌گاه صندلی چرخدار - روش آزمون استاتیک

پ-۱ گلیات

پ-۱-۱ هدف

این پیوست برای ارائه راهنمایی به تولید کنندگان سیستم صندلی به عنوان بخشی از فرایند طراحی آنها، قبل از انجام آزمون ضربه پویا در نظر گرفته شده است.

دستگاه، آماده‌سازی، و روش انجام آزمون استاتیک برای شبیه‌سازی سیستم نشیمن‌گاه صندلی چرخدار بارگذاری شده، در طول ضربه از جلو را تعیین می‌کند.

انطباق با معیارهای این آزمون‌های استاتیک، نمی‌تواند انطباق با آزمون‌های دینامیک مشخص شده در پیوست الف را تضمین کند. هیچ کدام مقاومت در مقابل ضربه را تضمین نمی‌کند. ضوابط آزمون استاتیک بر موارد زیر استوار است:

پ-۱-۲ تکیه‌گاه پشتی و سخت افزار همراه

تکیه‌گاه پشتی و سخت افزار همراه صندلی چرخدار باید بر اساس یک بار اعمالی تخیمنی با یک ضربه از جلو با سرعت ۴۸ کیلومتر بر ساعت و شتاب ۲۰ g که به حالت اولیه بر می‌گردد ارزیابی شود.

پ-۱-۳ آزمون نشیمن‌گاه و سخت افزار همراه

نشیمن‌گاه و سخت افزار همراه آن باید براساس یک بار اعمالی تخیمنی با ضربه از جلو با سرعت ۴۸km/h، و شتاب ۲۰ g ارزیابی شود.

این آزمون در همه نوع از سیستم‌های نشیمن‌گاه و سخت افزار همراه، از جمله لایه زیرین حامل نشیمن‌گاه، نشیمن‌گاه قابل تعبیه، نشیمن‌گاه و سخت افزار همراه تکیه‌گاه پشتی و نشیمن‌گاه و پشتی‌های انعطاف‌پذیر بکار می‌رود.

پ-۲ آزمونه

آزمونه باید شامل یک سیستم نشیمن‌گاه و یا اجزاء سیستم نشیمن‌گاه استفاده نشده (نو) (نشیمن‌گاه، تکیه‌گاه پشتی، سخت‌افزار همراه) به همراه دستورالعمل استفاده و نصب آنها باشد. اگر یک صندلی چرخ‌دار و یا تکیه‌گاه پشتی و سخت‌افزار همراه آن به عنوان یک سیستم کامل از طرف یک تولید کننده ارائه شود، باید آنها باهم به عنوان یک سیستم یکپارچه مورد آزمون قرار گیرند. در غیر این صورت، بهتر است سخت‌افزار همراه جایگزین برای آزمون نشیمن‌گاه یا تکیه‌گاه پشتی استفاده شود، و بهتر است تکیه‌گاه پشتی جایگزین برای آزمون نشیمن‌گاه و یا سخت‌افزار همراه تکیه‌گاه پشتی استفاده شود.

پ-۳ تجهیزات آزمون

پ-۳-۱ یک دستگاه اعمال کشش و پرس، برای اعمال بار استاتیک به سیستم نشیمن‌گاه. دستگاه بارگذاری باید قادر به اعمال باری از N ۱۰۰۰۰ تا N ۱۷۰۰۰ با نرخ 8000 sec باشد.

پ-۳-۲ تجهیزات صلب آزمون شبیه‌سازی چارچوب صندلی چرخ‌دار، جهت نصب یک سیستم نشیمن‌گاه و یا اجزاء سیستم نشیمن‌گاه که قرار است آزمون شوند. نمونه‌ای از یک چارچوب مستحکم آزمون در شکل پ-۱ نشان داده شده است.

چارچوب صلب آزمون باید طوری طراحی شود که با هندسه سطح مقطع ملحقات سخت افزاری قابل اتصال باشد. علاوه بر این، تجهیزات صلب جهت نصب آزمونه باید طوری طراحی شود که عرض تکیه‌گاه نشیمن‌گاه و یا تکیه‌گاه پشتی نشیمن‌گاه قابل جایگیری باشد.

پ-۳-۳ سخت افزار همراه جایگزین صلب، برای آزمون نشیمن‌گاه و یا تکیه‌گاه پشتی. یک مثال از سخت‌افزار پیوست جایگزین صلب در شکل پ-۲ نشان داده شده است.

پ-۳-۴ یک نشیمن‌گاه/تکیه‌گاه پشتی جایگزین صلب، برای نصب نشیمن‌گاه یا سخت‌افزار همراه تکیه‌گاه پشتی که آزمایش می‌شود.

یک مثال از تکیه‌گاه پشتی جایگزین در شکل پ-۳ نشان داده شده است.

پ-۳-۵ فشار سنج مرجع برای نشیمن‌گاه و پشتی مطابق با استاندارد شماره ISO 7176-7، جهت اعمال یک بار توزیع شده روی سطح تماس آزمون می‌باشد.

فشار سنج مرجع برای نشیمن‌گاه مطابق با استاندارد شماره ISO 7176-7 نشان داده شده است.

پ-۳-۶ وسیله‌ای برای اندازه‌گیری بار اعمال شده، با دقت $\pm 20\%$.

پ-۳-۷- وسیله‌ای برای اندازه‌گیری تغییر مکان نشیمن‌گاه و یا صفحه تکیه گاه پشتی در طول آزمون، با دقت $\pm 1\text{mm}$

پ-۴ آماده‌سازی و کالیبراسیون دستگاه آزمون

نحوه آماده‌سازی و کالیبراسیون دستگاه آزمون قبل از انجام آزمون، به شرح زیر است:

- الف- تجهیزات صلب آزمون شبیه سازی چارچوب صندلی چرخ‌دار به ماشین بارگذاری نصب شود.
- ب- بازرگانی و تنظیم سیستم نشیمن‌گاه با توجه به دستورالعمل کارخانه‌ی سازنده.
- پ- برای آزمون تکیه گاه پشتی، فاصله بین لبه‌ی بالای تکیه گاه پشتی نشیمن‌گاه و لبه‌ی بالای پشت دستگاه RLG، که به عنوان D در شکل پ-۶ نشان داده شده تعیین کنید، لذا با توجه به شرایط شبیه‌سازی ۵۰ درصد از نیم تنه خلفی یک مرد در تماس با تکیه گاه پشتی می‌باشد.
- ت- مطمئن شوید که وسیله اندازه گیری باراعمالی، بصورت مشخص شده توسط تولیده کننده کالیبره شده باشد.

پ-۵ روش آزمون

پ-۵-۱ کلیات

آزمونه و دستگاه را همانطور که در شکل پ-۵ نشان داده شده است تنظیم کنید.

انجام آزمون‌های قابل اجراء به ترتیب در پ-۵-۲ تا پ-۵-۷.

پ-۵-۲ تکیه گاه پشتی با سخت‌افزار همراه ارائه شده توسط تولید کننده

- الف- نصب تکیه گاه پشتی به تجهیزات آزمون صلب با استفاده از سخت‌افزار همراه مطابق با دستورالعمل سازنده.

ب- قسمت پشتی دستگاه RLG همانطور که در شکل پ-۶ نشان داده است روی تکیه گاه پشتی قرار داده آزمون شود. موقعیت قسمت پشتی RLG، فاصله‌ی D، باید بصورت مشخص شده در پ-۶ تعیین شود.

پ- یک نیروی رو به پایین عمود بر (± 2 درجه) سطح تکیه گاه پشتی به بزرگی $N = 20 \pm 10\text{N}$ به قسمت پشتی RLG از طریق مرکز جرم RLG کامل.

مرکز جرم RLG کامل در شکل پ-۴ نشان داده شده است.

ت- انجام چرخه‌ی بار به شرح زیر است:

۱. اعمال بار آزمون حدود ۵ ثانیه؛
۲. بار را به مدت ۲ ثانیه نگه دارید؛
۳. بار را رها کنید.

پ-۳-۵ تکیه گاه پشتی بدون سخت افزار ارائه شده توسط تولید کننده

الف- نصب سخت افزار همراه جایگزین به تکیه گاه پشتی. بهتر است فاصله بین بالا و پائین سخت افزار همراه جایگزین باید $mm \pm 5$ ۱۵۲ باشد.

ب- تکیه گاه پشتی را با استفاده از سخت افزار همراه جایگزین به گیره صلب آزمون ببنديد.

پ- بندهای پ-۵-۲-ب تا پ-۵-۲-د را انجام دهيد.

پ-۴-۵ سخت افزار همراه تکیه گاه پشتی

الف- سخت افزار همراه تکیه گاه پشتی را به نشیمن گاه جایگزین / تکیه گاه پشتی نصب کنید. بهتر است فاصله بین مراکز بالا و پائین سخت افزار همراه جایگزین $mm \pm 5$ ۱۵۲ باشد.

ب- نشیمن گاه جایگزین / تکیه گاه پشتی را با استفاده از سخت افزار همراه جایگزین به چارچوب گیره صلب آزمون نصب کنید.

پ- بندهای پ-۵-۲-ب تا پ-۵-۲-د را انجام دهيد.

پ-۵-۵ نشیمن گاه با سخت افزار همراه ارائه شده توسط تولید کننده

الف- نشیمن گاه را به گیره صلب آزمون با استفاده از سخت افزار همراه ارائه شده توسط تولید کننده، مطابق با دستور العمل تولید کننده نصب کنید.

ب- قسمت نشیمن گاه فشار سنج مرجع (RLG) را روی نشیمن گاه که آزمون می شود قرار دهيد. لبه هی پشتی قسمت نشیمن گاه RLG را در امتداد با لبه هی پشت سطح تکیه گاه نشیمن گاه، همان طور که در شکل پ-۷ نشان داده شده است، قرار دهيد.

پ- از طریق مرکز جرم RLG کامل، یک نیروی رو به پائین به اندازه $N \pm ۲۰۰$ ۱۶۶۸۰ به قسمت نشیمن گاه RLG اعمال شود.

مرکز جرم RLG کامل در شکل پ-۴ نشان داده شده است.

ت- چرخه هی بار بهتر است همانند پ-۵-۲-د باشد.

پ-۵-۶ نشیمن‌گاه بدون سخت‌افزار همراه آماده شده توسط تولید کننده

الف- سخت‌افزار همراه جایگزین به نشیمن‌گاه نصب شود. بهتر است فاصله‌ی بین بالا و پایین سخت افزار همراه جایگزین $279\text{mm} \pm 5\text{mm}$ باشد.

ب- نشیمن‌گاه را با استفاده از سخت افزار همراه جایگزین، به گیره صلب آزمون ببندید.

پ- بندهای پ-۵-۵-ب تا پ-۵-۵-د را انجام دهید.

پ-۵-۷ سخت افزار همراه نشیمن‌گاه

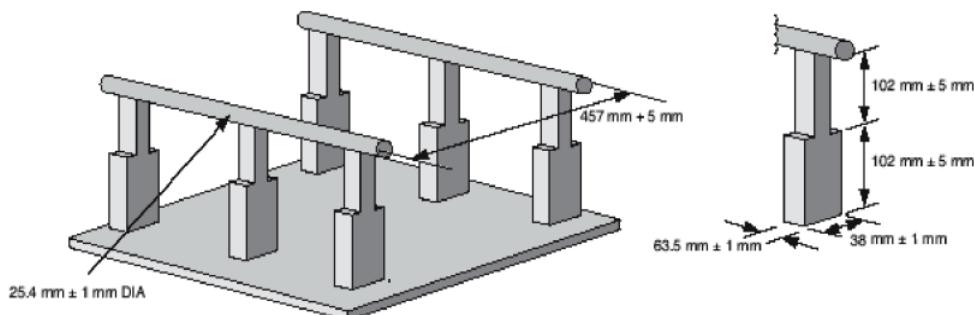
الف- سخت‌افزار همراه نشیمن‌گاه را به نشیمن‌گاه جایگزین یا تکیه‌گاه پشتی ببندید. بهتر است فاصله‌ی بین مراکز بالا و پایین سخت‌افزار همراه جایگزین $152\text{mm} \pm 5\text{mm}$ باشد.

ب- نشیمن‌گاه جایگزین یا تکیه‌گاه پشتی را با استفاده از سخت‌افزار همراه نشیمن‌گاه به چارچوب گیره صلب آزمون ببندید.

پ- بندهای پ-۵-۵-ب تا پ-۵-۵-د را انجام دهید.

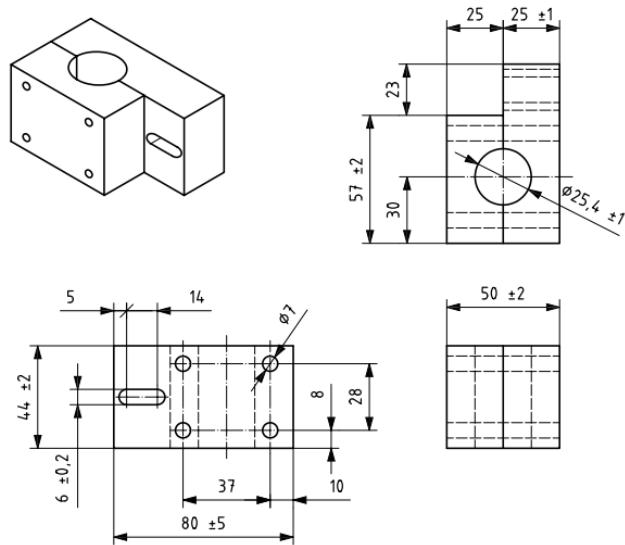
ت- در شکل پ-۱، ریل تکیه‌گاه بهتر است از یک هندسه با مقطع عرضی درست شده باشد تا منطبق با سخت‌افزار پیوست باشد. فاصله بین ریل‌ها بهتر است منطبق با عرض نشیمن‌گاه و/یا تکیه‌گاه پشتی باشد.

بعاد به میلی‌متر

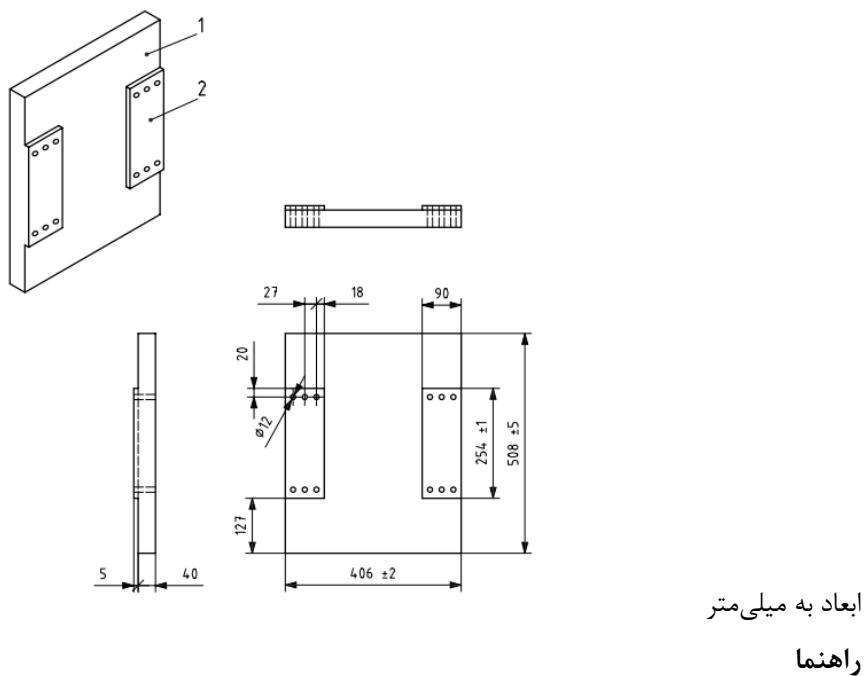

شکل پ-۱ - یک مثال از یکی از تجهیزات آزمون سفت و سخت برای شبیه‌سازی یک قاب صندلی چرخ‌دار

بعاد به میلی‌متر

شکل پ ۲ - نمونه‌ای از سخت‌افزار پیوست جایگزین

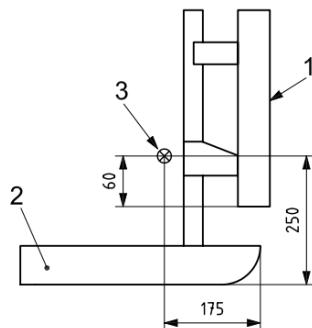

۱ ۴۰mm± ۲mm ضخامت تخته سه لا

۲ ۵mm± ۱mm ضخامت ورق فولادی

شکل پ ۳ - نمونه‌ای از یک نشیمن‌گاه جایگزین یا سطح تکیه‌گاه پشتی

بعاد به میلی متر

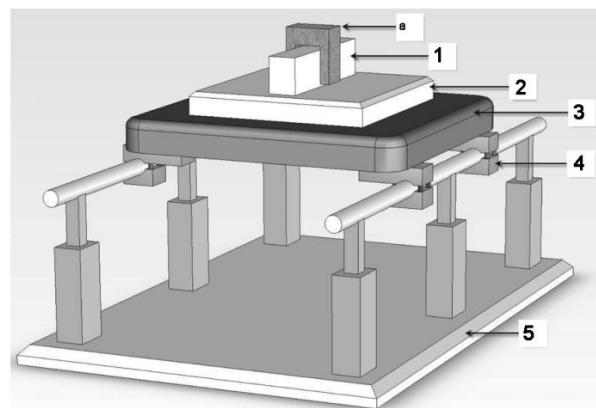
راهنمای

۱ واحد تماس

۲ واحد نشیمن گاه

۳ مرکز جرم

شکل پ ۴ - ISO 7176-7 بار سنج مرجع

راهنمای

۱ حسگر بار

۲ سنجه بارگذاری مرجع (RLG) ISO

۳ آزمون شود WCSS

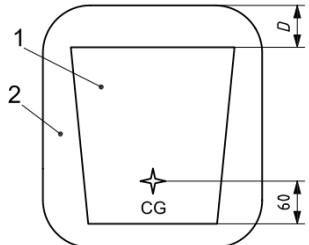
۴ سختافزار همراه جایگزین

۵ پایه آزمون

^a بارگذاری رو به پایین اعمال شده توسط دستگاه بارگذاری.

شکل پ ۵ - مثالی از چیدمان آزمون بارگذاری استاتیک

ابعاد به میلی‌متر

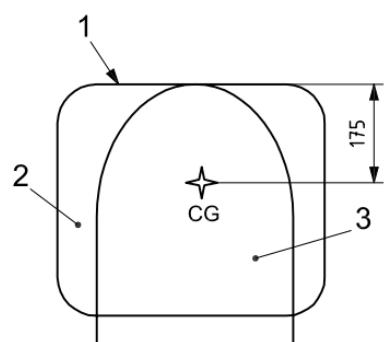
راهنما

۱ واحد پشت RLG

- ۲ تکیه گاه پشتی صندلی چرخ دار نصب شده به چارچوب آزمایش D لبهی تکیه گاه پشتی تا لبه واحد پشتی RLG - پس برای مشخص کردن ارتفاع شانه ۵۰ درصد مرد تنظیم کنید
- توجه ابعاد D ممکن است بسته به موقعیت توصیه‌ی سازنده‌ی لبهی بالایی پشتیبانی تماس نسبت به ارتفاع نشسته شانه یک مرد ۵۰ درصد، متغیر باشد.

شکل پ ۶ - نمایش بالا از موقعیت RLG در پشتیبانی تماس

ابعاد به میلی‌متر

راهنما

- ۱ لبهی پشتی واحد نشیمن‌گاه دستگاه RLG و نشیمن گاه
- ۲ صندلی چرخ دار نصب شده به مانند افزار
- ۳ واحد نشیمن‌گاه RLG

شکل پ ۷ - نمای بالا از موقعیت RLG روی تکیه‌گاه نشیمن‌گاه

پ-۶ نتایج آزمون

پس از هر آزمون، بررسی آزمونه به صورت بصری به منظور:

الف- تعیین اینکه آیا RLG بر روی سطح تکیه‌گاه آزمون شده باقی مانده است؛

ب- تعیین اینکه آیا WCSS آزمون شده بر روی چارچوب ماند افزار صلب باقی مانده است؛

پ- تعیین اینکه آیا در سخت افزار همراه نشانه هایی از شکستگی قابل رویت وجود دارد و یا تعیین اینکه آیا در

نقطه ای از چارچوب ماند افزار جدا شدگی وجود دارد؛

ت- تعیین اینکه آیا نشانه های قابل رویت شکستگی در نشیمن گاه آزمون و یا تکیه گاه پشتی وجود دارد و یا

تعیین اینکه آیا در نقطه ای از تجهیزات آزمون و یا سخت افزار همراه جدا شدگی وجود دارد؛

ث- تعیین اینکه آیا RLG را می توان از WCSS مطابق با دستورالعمل سازنده WCSS برای برداشتن کاربر از

WCSS آزاد کرد؛

ج- ثبت ماکریم بار اعمال شده به WCSS و یا اجزاء WCSS

پیوست ت

(الزامی)

روش آزمون برای درجه‌بندی نحوه اتصال کمربند محافظ سرنشین سیستم نشیمن‌گاه

به خودرو

ت-۱ مبنای کار

طراحی نشیمن‌گاه‌های در نظر گرفته شده برای قرار گرفتن در وسایل نقلیه موتوری به منظور استفاده آسان و نصب مناسب سیستم‌های محافظ سرنشین سه نقطه‌ای متصل به وسیله نقلیه، حائز اهمیت است. با توجه به موارد زیر این پیوست، روش آزمون برای درجه‌بندی صندلی‌های چرخ دار تعیین می‌کند:

- ت-۱-۱ سهولت قرارگیری کمربندهای محافظ متصل به وسیله نقلیه روی سرنشین صندلی چرخ دار؛
- ت-۱-۲ اتصال و تماس کمربندهای محافظ لگنی و شانه‌ای متصل به وسیله نقلیه، به سرنشین صندلی چرخ دار،
- ت-۱-۳ پتانسیل تماس نواربافته شده کمربند محافظ با لبه‌های تیز صندلی چرخ دار؛

ت-۲ اصول آزمون

سیستم نشیمن‌گاه نصب شده به صندلی چرخ دار جایگزین (SWCB) مشخص شده در پیوست ب، مطابق با استاندارد شماره ISO 10542-2 توسط سیستم مهار تسمه‌ای چهار نقطه‌ای به سکوی آزمون محکم می‌شود. وسیله آزمون آنتروپومتری به کار رفته در آزمون ضربه از جلو، مطابق با پیوست الف روی سیستم نشیمن‌گاه نشانده می‌شود. یک کمربند سه نقطه‌ای متصل به وسیله نقلیه مطابق با استاندارد شماره ISO 10542-1 نصب و بر روی وسیله آزمون آنتروپومتری قرار داده می‌شود، در حالی که سهولت قرارگیری کمربند، موقعیت‌ها و درجه تماس نواربافته شده کمربند به لبه‌های تیز ارزیابی می‌شود. امتیازدهی عددی از صفر (ضعیف)، یک (قابل قبول)، دو (خوب) برای هر هشت اندازه‌گیری عملکردی اختصاص می‌یابد. اگر کلیه امتیازهای عملکردی غیر صفر باشند، برای تعیین این که به سیستم نشیمن‌گاه امتیاز A (خوب) یا B (قابل قبول) داده شود، امتیازهای کلیه اندازه‌گیری‌ها با یکدیگر جمع می‌شود.

ت-۳ آزمونه

محصول کامل یا یک نمونه آزمایشی نشیمن‌گاه در اندازه‌ای مناسب برای نصب بر روی صندلی چرخ‌دار جایگزین بعنوان یک پیکربندی برای آزمون ضربه از جلو، مطابق با پیوست الف بهتر است مورد آزمون قرار گیرد.

ت-۴ دستگاه آزمون

ت-۴-۱ صندلی چرخ‌دار جایگزین، که مطابق با مشخصات پیوست ب و پیکربندی شده برای آزمون تصادف از جلو، شرح داده شده در پیوست الف، می‌باشد.

ت-۴-۲ مهار صندلی چرخ‌دار و سیستم محافظت سرنشین WTORS، شامل مهار تسمه‌ای چهار نقطه‌ای، کمربند محافظ سه نقطه‌ای متصل به وسیله نقلیه مطابق با استاندارد ISO 10542-1 و ISO 10542-2.

ت-۴-۳ سکوی آزمون، با نقاط تکیه‌گاه قابل تنظیم برای تسمه‌های صندلی چرخ‌دار و مهار بندهای کمربند محافظ شانه‌ای و لگنی.

ت-۴-۴ وسیله آزمون آنتروپومتری، مورد استفاده در آزمون ضربه از جلو مطابق پیوست الف.

ت-۵ روش آزمون

ت-۵-۱ سیستم نشیمن‌گاه را با استفاده از یک سیستم مهار صندلی چرخ‌دار تسمه‌ای چهار نقطه‌ای و روش های چیدمان بندهای الف-۵-۳ تا الف-۵-۶ بر روی سکوی آزمون محکم و تنظیم کنید.

ت-۵-۲ نقاط تکیه‌گاه برای کمربند محافظ لگنی که 100 mm تا 100 mm به سمت جلو، و در حدود $\pm 100 \text{ mm}$ به سمت پهلوی نقاط تکیه‌گاه مهار عقبی قرار دارند را انتخاب و مهار بندهای کف زمین کمربند محافظ سه نقطه‌ای را به صفحه آزمون ببندید.

یادآوری موقعیت نقاط تکیه گاه کمربند محافظ لگنی به فضای موجود بین نقاط تکیه گاه مهار عقبی و پایه صندلی چرخ‌دار جایگزین بستگی خواهد داشت.

ت-۵-۳ مطابق با پیوست الف، وسیله آزمون آنتروپومتری آزمون ضربه از جلو را با لگن محکم شده به تکیه‌گاه پشتی، در نشیمن‌گاه صندلی چرخ‌دار قرار دهید.

ت-۵-۴ قطعه تکیه‌گاه کمربند محافظ شانه‌ای بالایی یا نقطه راهنمای را مطابق روش‌های توضیح داده شده در بند الف-۴، طبق شکل الف-۲، قرار دهید.

ت-۵-۵ در حالی که تلاش برای دستیابی به موقعیت بهینه کمربند محافظ لگنی در عرض پائین لگن در تقاطع شکم-ران و کمربند محافظ شانه‌ای در عرض وسط شانه و به طور مورب در عرض سینه ادامه دارد، کمربند محافظ سه نقطه‌ای را بر روی وسیله آزمون آنتروپومتری قرار داده و محکم کنید.

یادآوری- استاندارد ISO 10542-1 شامل اطلاعاتی در مورد اتصال مطلوب کمربند محافظ است.

ت-۵-۶ براساس معیارهای جداول ت ۱ تا ت ۸، به عملکرد سیستم نشیمن‌گاه در طول نصب کمربند محافظ و بعد از مراحل نصب کمربند محافظ، امتیاز دهید.

ت-۵-۷ مطابق بند ت-۶ به عملکرد کلی سیستم نشیمن‌گاه در رابطه با جاسازی مناسب محافظهای کمربند متصل به وسیله نقلیه امتیاز دهید.

یادآوری- امتیازهای جداول ت ۱ بر اساس تلاش‌هایی برای به دست آوردن موقعیت مطلوب کمربندهای محافظ برای نشیمن-گاههای در حال آزمون است.

جدول ت ۱- سهولت کلی ثبت موقعیت کمربند

درجه بندی	شرح	امتیاز
۰	نیاز به روزنه دار کردن کمربند محافظ و/یا سخت افزار، نظیر روزنه‌های بین قسمت پائین تر پشتی نشیمن‌گاه و تشک نشیمن‌گاه، یا نیاز به اعمال نیرو به نوار بافته شده کمربند برای داخل کردن در شکاف‌های باریک کوچک تر از ۲۵ میلی متر.	ضعیف
۱	نیاز به وارد کردن کمربند محافظ در داخل شکاف‌های بین اجزای سیستم نشیمن‌گاه دارد ولی نوار بافته شده به راحتی در داخل شکاف قرار می‌گیرد و نیازی به روزنه‌دار کردن کمربند محافظ و/یا سخت افزار در روزنه ندارد. در صورت وجود شکاف باریک(کوچک تر از ۲۵ میلی متر) بین اجزای نشیمن‌گاه، درجه‌بندی به دلیل مرحله بیش تر برای کاربرد، قابل قبول خواهد بود.	قابل قبول
۲	شکاف‌ها برای داخل کردن کمربند محافظ بین اجزای نشیمن‌گاه بزرگتر از ۲۵mm است، یا پیش بینی هایی برای ثبت موقعیت برای موقعیت بافته شده کمربند سرنشین بدون قراردادن آن در شکاف‌ها انجام می‌شود. نیازی به رزوه دار کردن کمربند محافظ و/یا سخت افزار داخل روزنه‌ها نیست.	خوب

جدول ت ۲ - منطقه تماس محافظ کمربند لگنی

امتیازدهی	شرح	امتیازدهی عددی
ضعیف	با دخالت اجزای نشیمن‌گاه ، کمربند محافظ کاملا دور از لگن وسیله آنتروپومتری نگه داشته می شود.	۰
قابل قبول	کمربند محافظ باعث تماس کم تر از ۵۰ درصد مقطع عرضی پهناهی کل در جلوی وسیله آنتروپومتری می شد و با نقاط H وسیله آزمون آنتروپومتری در تماس نیست.	۱
خوب	کمربند محافظ باعث تماس بیش تر از ۵۰ درصد مقطع عرضی پهناهی کل در جلوی وسیله آنتروپومتری می شد و با نقاط H وسیله آزمون آنتروپومتری در تماس است.	۲

جدول ت ۳ - منطقه تماس مهار کمربند شانه ای

امتیاز	شرح	درجه بندی
ضعیف	با دخالت اجزای صندلی چرخ دار، کمربند محافظ کاملا دور از سینه و شانه وسیله آزمون آنتروپومتری نگه داشته شود.	۰
قابل قبول	تماس کمربند در مقطع عرض تنہ وسیله آزمون آنتروپومتری کم تر از ۵۰ درصد است و با جناغ سینه وسیله آزمون آنتروپومتری در تماس است.	۱
خوب	تماس کمربند در مقطع عرض تنہ وسیله آزمون آنتروپومتری کم تر از ۵۰ درصد است و با جناغ سینه و انحنای قدامی شانه در تماس است.	۲

جدول ت ۴ - موقعیت تماس کمربند محافظ لگنی

امتیاز	شرح	درجه بندی
ضعیف	کمربند محافظ لگنی با بالای لگن و روی شکم وسیله آزمون آنتروپومتری در تماس است.	۰
قابل قبول	کمربند محافظ لگنی با بالاتر لگن وسیله آزمون آنتروپومتری در تماس است.	۱
خوب	کمربند محافظ لگنی با پایین لگن، نزدیک یا محل تقاطع شکم-ران وسیله آزمون آنتروپومتری در تماس است.	۲

جدول ت ۵- موقعیت تماس کمربند محافظ شانه‌ای

امتیازدهی	شرح	درجه بندی
ضعیف	کمربند محافظ از کنار شانه وسیله آزمون آنتروپومتری می گذرد.	۰
قابل قبول	کمربند محافظ با گردن وسیله آزمون آنتروپومتری در تماس است.	۱
خوب	کمربند محافظ از نزدیک وسط شانه وسیله آزمون آنتروپومتری می گذرد.	۲

جدول ت ۶- زاویه کمربند محافظ لگنی

امتیازدهی	شرح	امتیازدهی عددی
ضعیف	زاویه‌ی نمای جانبی تصویرشده کمتر از ۳۰ درجه یا بزرگتر از ۷۵ درجه نسبت به سطح افق است	۰
قابل قبول	زاویه‌ی نمای جانبی تصویرشده بین ۳۰ درجه و ۷۵ درجه نسبت به سطح افق است	۱
خوب	زاویه‌ی نمای جانبی تصویرشده بین ۳۰ درجه و ۷۵ درجه نسبت به سطح افق است	۲
یادآوری ۱ - بعد از نصب روی وسیله آزمون آنتروپومتری، برای تخمین زاویه نمای جانبی تصویر شده کمربند محافظ لگنی از شیب سنج استفاده نمائید.		
یادآوری ۲ - شکل ث ۱ زاویه‌ی داری کمربند لگن را ترجیحاً ببینید.		

جدول ت ۷- مسیرهای آشکار کمربند محافظ لگنی به نقاط تکیه گاه

امتیاز	شرح	درجه بندی
ضعیف	تماس کمربند محافظ با اجزای نشیمن گاه منجر به تغییر کمربند بیش تر از ۱۵ درجه می شود.	۰
قابل قبول	تماس کمربند محافظ با اجزای نشیمن گاه منجر به تغییر کمربند کم تر از ۱۵ درجه و بیش تر از ۵ درجه می شود.	۱
خوب	کمربند محافظ هیچ تماسی با اجزای نشیمن گاه ندارد، یا منجر به تغییر زاویه کمربند کم تر از ۵ درجه می شود.	۲
یادآوری شکل ث ۱ زاویه‌ی داری کمربند لگن را ترجیحاً ببینید.		

جدول ت-۸- مجاورت کمربند محافظه با لبه های تیز

امتیاز	شرح	درجہ بندی
ضعیف	کمربند محافظه با لبه های تیز نشیمن گاہ به گونه ای تماس دارد که می تواند باعث ساییدگی مواد کمربند به مرور زمان و/یا نقض نوار بافتہ شده در طی بار ضربه شود.	.
قابل قبول	کمربند محافظه، تماسی با لبه های تیز ندارد و در ۲۵ میلی متر لبه های تیز نشیمن گاہ است.	۱
خوب	کمربند محافظه در ۲۵ میلی متر هیچ لبه تیز نشیمن گاہ نیست.	۲
یادآوری- لبه تیز به صورت لبه با شعاع کوچک تر از ۲ میلی متر(به بند ت-۵-۵-۵ مراجعه شود) تعریف می شود.		

ت-۶- درجہ بندی کلی جاسازی کمربند محافظه

ت-۶-۱- اگر امتیاز یک آزمون یا تعداد بیشتری از آزمون بدست آمده از جداول ت-۱ تا ت-۸ صفر باشد، باید درجہ بندی کلی "C" و یا "ضعیف" ثبت شود.

ت-۶-۱- اگر هیچ کدام از امتیازها صفر نیست، امتیازها را برای آزمون های بدست آمده از جداول ت ۱ تا ت ۸ جمع بزنید و درجہ بندی کلی جاسازی کمربند محافظه به صورتی که در جدول ت-۹ نشان داده شده بدست آورید.

جدول ت-۹- امتیازدهی کلی جاسازی سیستم نشیمن گاہ

امتیاز کلی	امتیازدهی الفبایی	درجہ بندی
۱۲ تا ۱۶	A	خوب
۸ تا ۱۱	B	قابل قبول
۷ مساوی یا کمتر	C	ضعیف

پیوست ث

(اطلاعاتی)

دستورالعمل‌ها و هشدارهای توصیه‌شده برای کاربر

ث-۱ هدف و دامنه کاربرد

این پیوست حاوی اطلاعات اضافه‌ای شامل دستورالعمل‌ها و هشدارهایی است که تولیدکنندگان ممکن است برای کاربران درنظر بگیرند.

ث-۲ دستورالعمل‌هایی برای کاربر

دستورالعمل‌های کاربر هر وسیله نشیمن‌گاه به زبان فارسی تهیه شود، و باید شامل موارد زیر باشد:

الف- عبارتی که، کاربران صندلی چرخ‌دار باید در نشیمن‌گاه خودرو مستقر شده و از سیستم‌های محافظ سرنشین نصب شده به خودرو استفاده نمایند؛

ب- نحوه صحیح بستن محافظهای کمربند سرنشین، شامل عباراتی مبنی بر:

۱- کمربند محافظ لگنی باید سرتاسر قسمت پایین جلوی لگن را بپوشاند، به طوری که مشابه شکل ۳، زاویه کمربند محافظ لگنی در محدوده پیشنهادی 30° درجه تا 70° درجه نسبت به افق همانطور که در شکل ث-۱ نشان داده شده باشد؛

۲- کمربند محافظ نباید توسط اجزاء یا قسمت‌هایی مانند دسته‌ها یا چرخ‌های صندلی چرخ‌دار و با تصویری مشابه شکل ث-۲ دور از بدن نگه داشته شود؛

۳- کمربندهای محافظ شانه‌ای باید در میانه شانه و گردن روی شانه‌ها بچسبند؛

۴- کمربندهای محافظ سرنشین باید تا حد امکان محکم و پایدار تنظیم شوند و راحتی کاربر را نیز تامین کنند؛

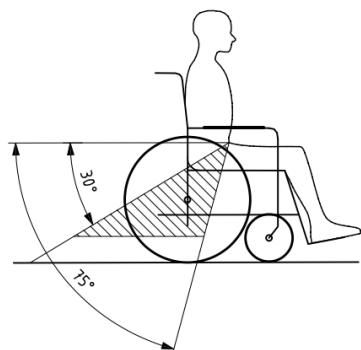
۵- نوار بافتی شده کمربند نباید در حین استفاده پیچ بخورد؛

پ- امتیاز کلی سیستم نشیمن‌گاه با توجه (A، B یا C) تعیین شده مطابق با پ-۶) به استفاده از جاساز و بستن کمربندهای محافظ سرنشین وسیله نقلیه به همراه توصیف رتبه بندی‌های مختلف روش آزمون پیوست ت؛

ث-۳ هشدارهایی برای کاربر

تولیدکنندگان نشیمن‌گاه هشدارهای زیر را باید در کتابچه‌ی راهنمای کاربر ارائه نمایند:

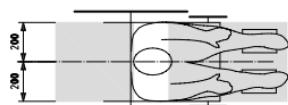
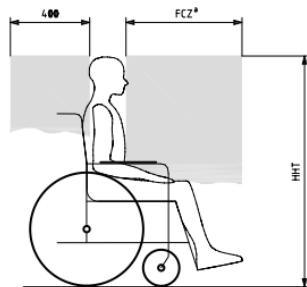
- الف- نواحی آزاد برای سرنشینان محافظت شده بوسیله کمربندهای محافظ لگنی و کمربند شانه‌ای، همانند شکل ث-۳ نشان داده شود و عبارتی با این مضون که در صورت عدم استفاده از کمربند محافظ شانه‌ای باید ناحیه آزاد جلویی (FCZ) بزرگتر باشد.
- یادآوری- نواحی آزاد مناطق عاری از قطعات داخلی خودرو است که امکان گردش به جلو و عقب سر را بدون برخورد می‌دهد.
- ب- قویا توصیه می‌شود که هر دو کمربند تنه و لگن استفاده شود.

شکل ث-۱- نواحی زاویه‌ی کمربند محافظ لگن

شکل ث-۲ مثالی از تصویر علائم هشداردهنده نصب نامناسب کمربند محافظ سرنشین

$FCZ=650\text{mm}$ ^a

یادآوری ۱- منطقه آزاد عقبی از دورترین نقطه‌ی اولیه پشت سر یک سرنشین اندازه گیری شده است. منطقه‌ی آزاد جلویی از جلوترین نقطه‌ی اولیه در جلوی سر یک سرنشین اندازه گیری شده است.

یادآوری ۲- HHT ارتفاع تخمینی سرنشین نشسته روی صندلی چرخ دار، از صفحه سطح زمین صندلی چرخ دار تا بالای سر سرنشین نشسته روی صندلی چرخ دار است. محدوده HHT ها از ۱۲۰۰mm برای یک زن بزرگسالان کوچک تا ۱۵۵۰mm برای مرد بالغ بلند می‌باشد. HHT می‌تواند بسته به گرمای نشیمن‌گاه و قد و قامت سرنشین متفاوت باشد.

یادآوری ۳- منطقه‌ی آزاد جلو ممکن است برای راننده‌ی نشسته روی صندلی چرخ دار قابل دسترس نباشد.

اجزاء شکل ث ۳- مناطق آزاد برای سرنشینان نشسته‌ی روی صندلی چرخ دار